

HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

OPINNÄYTETYÖ

Kulttuurituottaja nuorisotyössä

Ilona Kivelä

Kulttuurituotannon koulutusohjelma (240 op)

Arvioitavaksi jättämisaika 10 / 2014

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Kulttuurituotannon koulutusohjelma

TIIVISTELMÄ

Työn tekijä Ilona Kivelä	Sivumäärä 31 ja 11 liitesivua
Työn nimi Kulttuurituottaja nuorisotyössä	
Ohjaava(t) opettaja(t) Jari Hoffren, Sanna Pekkinen	
Työn tilaaja ja/tai työelämäohjaaja Kulttuuriyhdistys Väristys ry	
Tiivistelmä Opinnäytetyöni tutkii ja pohtii kulttuurituottajan roolia nuorisotyön kentällä. Nuorten vapaa-ajasta on tullut osallistuvampaa ja varsinkin kulttuurisen nuorisotyön kentällä tuottajalla voi olla merkittävä rooli nuorten omien ideoiden ja tapahtumien toteuttamisessa. Työn tilaaja, Kulttuuriyhdistys Väristys, on Kulttuuriklubi Siperian taustalla toimiva yhdistys. Siperia tarjoaa tilaa ja ohjausta nuorten kulttuuriselle harrastamiselle. Tein itse viimeisen harjoitteluni Siperialla toimintavuonna 2013-2014 Produktio NYTin ja siitä syntyneen Aika varattu –esityksen parissa. Lähestyn aihetta oman pohdintani ja havaintojeni pohjalta, mutta olen myös haastattelut kolmea nuorisotyön parissa toimivaa kulttuurituottajaa. Lisäksi tein toiminnallisen haastattelun Produktio NYTissä mukana olleille neljälle nuorelle. Nuorisotyössä tuottaja toimii kentällä, jossa moniammatillinen yhteistyö ja verkostot ovat tärkeitä. Tuottajalta voi puuttua erilaisten ihmisryhmien kohtaamiseen vaadittavat taidot, joita esimerkiksi nuorisotyöntekijällä on. Opinnäytetyöni on ennen kaikkea tuottajan ammatinkuvan pohdintaa, mutta pyrin tarjoamaan myös kuvaa tai ratkaisumallia siitä, mikä tuottajan rooli nuorisotyössä voi parhaimmillaan olla.	
Asiasanat moniammatillisuus, nuorisotyö, kulttuurituotanto, yhteisöllisyys	

HUMAK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES
Name of the Degree Programme

ABSTRACT

Author Ilona Kivelä	Number of Pages 31 and 11
Title Cultural manager in youth work	
Supervisor(s) Jari Hoffren, Sanna Pekkinen	
Subscriber and/or Mentor Kulttuuriyhdistys Värstys ry.	
Abstract This thesis examines and discusses cultural managers' role in the field of youth work. Young people's leisure time has become more participatory, and especially in the field of cultural youth work a cultural manager may have a significant role in executing young people's own ideas and events. The subscriber of this thesis, Kulttuuriyhdistys Värstys is an association that runs cultural club Siperia. Siperia provides space and guidance to young people's cultural hobbies. I did my last internship in Siperia during the year 2013-2014 in a theater production called Produktio NYT which resulted a performance called Aika varattu (Appointment booked). I approach the subject through my own reflections and observations, but I also interviewed three cultural managers that work in the field of youth work. In addition, I did a more functional interview with four young people who participated in Produktio NYT. In youth work a cultural manager operates in a field, where multi-professional co-operation and networks are important. Producer may lack some skills to interfere with different kinds of people. Skills that, for example, a youth worker has. My thesis is primarily a reflection of producer's professional profile, but I will try to provide a bigger picture or a solution to show what cultural manager's role in youth work can be at its best.	
Keywords multiprofessional, youth work, cultural management, sense of community	

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
1.1 Työn taustat ja tilaaja, eli kulttuuriklubi Siperia ja Produktio NYT	6
1.2 Tutkimusmenetelmät	8
2 NUORISOTYÖN KENTTÄ JA NUORISOLAKI	9
3 KESKEISIÄ KÄSITTEITÄ	11
3.1 Kulttuurinen osallisuus	11
3.2 Non-formaali oppiminen	12
3.3 Sosiaalinen vahvistaminen	12
4 KULTTUURINEN NUORISOTYÖ	14
4.1 Kulttuurinen nuorisotyö suomalaisissa kaupungeissa	14
4.2 Kulttuurinen nuorisotyö Jyväskylässä	16
5 HAASTATTELUT	16
5.1 Miia Lyyra – kulttuurituottaja nuorisonohjaajana	17
5.2 Tiina Ahtonen ja Katja Vuorela - Siperia	19
5.3 Produktio NYTissä mukana olleiden nuorten näkemyksiä	21
5.4 Yhteenveto haastatteluista	22
6 NELJÄ PERUSAJATUSTA KULTTUURITUOTTAJAN ROOLISTA NUORISOTYÖSSÄ	24
7. LOPUKSI	27
 LÄHTEET	 29
LIITTEET	32

1 JOHDANTO

Tein viimeisen työharjoitteluni Kulttuuriklubi Siperialla Jyväskylässä lukuvuonna 2013–2014 nuorten teatteriprojekti Produktio NYT:n ja siitä syntyneen Aika varattu – esityksen parissa. Tämä harjoittelu kirvoitti minua pohtimaan omaa rooliani tuottajana nuorisotyössä, sekä kulttuurituotannon ja muiden alojen rajapintoja. Veikkaan, että Suomessa on paljon kulttuurituottajia, jotka työskentelevät nuorisotyön ja muiden ammattialojen parissa sen kummemmin asiaa analysoimatta. Siperian kulttuurituottajat Tiina ja Katja ovat tiedostaneet tekevänsä työtä eri näkökulmasta kuin esimerkiksi tapahtumatuottaja. He ovat kokeneet, että moniammatillisessa työympäristössä esimerkiksi nuorisonohjaajilta saatu näkemys oman työn tueksi on ollut hyödyllinen nuorisotyön kentällä toimiessa.

Työharjoittelussa tekemieni havaintojen perusteella nuorille ei voida tarjota enää pelkästään perinteistä nuorisotalon käyttöä, vaan vapaa-ajasta on tullut paljon osallistuvampaa ja aktiivisempaa ja sosiaalisen median tuomat mahdollisuudet ovat laajentaneet nuorten maailmankatsomusta. Nuoret haluavat toteuttaa itseään, eivätkä osallistua ylhäältä tuotettuun ohjelmaan.

Opetus- ja kulttuuriministeriön vuoden 2013 Nuorisobarometri käsitteli erilaisia osallisuuden muotoja. Sen sisältämä tutkimus käsitteli varsinkin nuorten näkemyksiä vaikuttaa ympäristöönsä ja osallistumista poliittiseen vaikuttamiseen, mutta myös osallisuutta erilaisissa ryhmissä ja yhteisöissä. 40 prosenttia barometriin vastanneista nuorista kertoi kuuluvansa vapaa-ajallaan jonkinlaiseen ryhmään tai yhteisöön, kuten oppilaskuntaan, harrastusyhteisöön, järjestöön tai muuhun vastaavaan. (Myllyniemi 2013) Tutkimuksessa ei eritelty niitä yhteisöjä, joihin nuoret kuuluvat, mutta esimerkiksi vuoden 2009 nuorten luovaa toimintaa ja kulttuuria koskevassa Nuorisobarometrissä todettiin, että noin viidennes nuorista harrastaa jonkinlaista luovaa toimintaa.

Tärkeimpinä syinä luoville kulttuuriharrastuksille pidettiin onnistumisen elämyksiä, taiteen ja kulttuurin parissa olemista, sekä uusien taitojen oppimista ja yhteisöllisyyttä. Vuoden 2009 Nuorisobarometrin tulokset kertoivat myös, että esimerkiksi teatterista, sirkuksesta ja tapahtumien järjestämisestä kiinnostuneita

nuoria on moninkertainen määrä niitä harrastaviin nuoriin verrattuna. (Myllyniemi 2009)

Kulttuurituottajan rooli voi olla arvokas tällaisessa nuoriin liittyvässä kulttuurissa osallisuudessa, koska esimerkiksi perinteiseltä nuorisotyöntekijältä voi puuttua tapahtumatuotantoon ja nuorten ideoiden toteuttamiseen vaadittavat työkalut. Tuottaja voi myös toimia esimerkiksi matalan kynnyksen ja esteettömyyden mahdollistajana. Ongelma voi tulla vastaan siinä, että tuottajalta saatava puuttua nuorisotyöntekijältä tai muulta alan ammattilaiselta löytyvät erityisryhmien kohtaamiseen ja ohjaamiseen vaadittavat taidot.

Tutkin haastatteluiden ja omien kokemuksieni kautta kulttuurituottajan roolia ja mahdollisuuksia nuorisotyössä. Etsin ratkaisuja mahdollisimman monipuoliseen tuottajan ja nuorisotyön, ja miksei muidenkin alojen, väliseen yhteistyöhön. Opinnäytetyöni perustuu omaan kokemukseen, nuorisotyössä toimivien kulttuurituottajien haastatteluihin, sekä neljän produktio NYTissä mukana olleen nuoren näkemyksiin. Olen myös perehtynyt pintapuolisesti Jyväskylän lisäksi kolmen suomalaisen kaupungin kulttuurisen nuorisotyön tarjontaan. Lukemani perusteella Suomen kaupungeista Helsinki vaikuttaisi olevan muita edellä tämän kentän toiminnassa ja toteuttamisessa, mutta myös muiden isojen ja keskikokoisten kaupunkien nuorisotyön strategioissa ja nettisivuilla kulttuurinen nuorisotyö on jo ainakin nimellisesti mainittu omana osa-alueenaan.

1.1 Työn taustat ja tilaaja, eli kulttuuriklubi Siperia ja Produktio NYT

Kulttuuriklubi Siperia sai alkunsa vuonna 1999 EU:n nuorisoaloitteen pohjalta toteutetun Lokasuoja- tapahtumasarjan kautta. Lokasuoja oli osa Jyväskylän taidemuseon Elämäveli nuoriso-ohjelmaa, jossa nuoret toteuttivat tapahtumia ja näyttelyitä itse taidemuseon työntekijöiden avustuksella. Lokasuojan päätös-keskustelussa syntyi idea pysyvämmästä kulttuurisen nuorisotoiminnan tilasta, jolle Jyväskylän kaupungin kulttuurinen nuorisotyö (nyk. nuorisopalvelut) antoi tilat. Tämän kulttuuriklubin taustavoimaksi perustettiin Kulttuuriyhdistys Väristys ry., jonka hallitus ja jäsenistö koostuu taide-, kulttuuri- ja nuorisoalan ammattilaisista. (Kulttuuriklubi Siperia 2014)

Kulttuuriklubi Siperian ensimmäisen tilan avajaisia vietettiin huhtikuussa 2000 Sepänkeskuksessa, mutta sittemmin tilat ovat siirtyneet Matarankadun kautta Jyväskylän Veturitalleille, jossa toimii myös osa Jyväskylän kaupungin nuorisopalveluista. Kulttuuriklubi Siperia tarjoaa tilaa ja apuvälineitä nuorille omien ideoidensa ja luovuutensa toteuttamiselle, sekä tilaa ja ohjausta monenlaiselle taide- ja kulttuuriharrastamiselle esimerkiksi viikoittaisissa harrasteryhmissä. Jyväskylän kaupungin nuorisopalveluilla ja Väristyksellä on voimassa ostopalvelusopimus – yhdistys tuottaa kaupungin nuorille kulttuuritoimintapalveluja, joiden pääpaino on esittävissä taiteissa, sekä nuorten omaehtoisessa kulttuuri-toiminnassa. Sopimus tehdään vuodeksi kerrallaan ja sen kautta toimintaan saadaan tilat Veturitalleilta sekä mahdollistetaan yhdistykselle osa-aikaisten työntekijöiden palkkaaminen. (Kulttuuriklubi Siperia 2014)

Produktio NYT oli Jyväskylän Veturitalleilla toimintavuonna 2013–14 toteutettu yhteistyöproduktio, jossa erilaiset Veturitalleilla toimivat harrasteryhmät yhdistivät voimiaan. Produktio oli osa Nuorten yhteisötaiteilijat Veturitalleilla – hanketta, johon Kulttuuriklubi Siperia sai avustusta Opetus- ja kulttuuriministeriöltä. NYT- hankkeen taustalla oli ajatus Jyväskylän nuorisoteatterikentän kehittämistä, sekä kulttuurisen nuorisotyön yhteistyömallin luominen Jyväskylän Veturitalleille.

Hanke sisälsi Produktio NYTin ja siitä syntyneen Aika varattu – esityksen lisäksi pienprojekteja ja työpajatoimintaa, sekä sidosryhmätoimintaa, joiden tarkoitus oli lisätä Veturitallien ja sen toimintojen tunnettua ja erilaisten kulttuuristen menetelmien käyttämistä nuorisotyössä. Hankkeen tärkeimpinä vaikutuksina voidaan pitää nuorten kulttuuri- ja taidealan ammattilaisten työllistämistä, nuorten tavoittamista, sekä nuorten saamia kokemuksia toiminnasta. NYT työllisti osa-aikaisena kuukausipalkalla yhteisötaiteilijan, sekä Aika varattu-esityksen valmistamiseen kolme vierailevaa tuntiohjaajaa. Lisäksi produktioon palkattiin nuoria ääni- ja valotekniikan osaajia vastaamaan esitystekniikasta. Kaikki nämä palkatut henkilöt olivat alle 30-vuotiaita oman taiteenalan ammattilaisia. Yhteensä koko hanke tavoitti noin 300 nuorta. (Tirkkonen 2014)

Produktiosta syntynyt Aika varattu – esitys yhdisti teatteria, tanssia, sirkusta ja musiikkia. Esityksen käsikirjoituksen tekivät nuoret yhdessä ohjaaja-

yhteisötaiteilija Tuomas Tirkkosen opastuksella ja nuoret pääsivät kokonaisvaltaisesti osallistumaan myös esityksen muiden osa-alueiden tekemiseen. Lopputuloksena oli laitos- ja sairaalaympäristöistä kertova esitys, joka keräsi esitysviikollaan noin 500 katsojaa (lähteet). Produktion suojelijana toimi näyttelijä-kansanedustaja Jani Toivola, joka kävi tervehtimässä nuoria kerran syksyllä 2013 ja yhdessä esityksessä keväällä 2014.

Oma roolini Produktio NYTissä oli monipuolinen. Hoidin tuotannollisia tehtäviä yhdessä Siperian Tiina Ahtosen ja Katja Vuorelan kanssa, toimin ohjaaja Tuomas Tirkkosen tukena ja apukäsinä ja sain vastuulleni myös nuorten mediaryhmän ja sosiaalisen median hoitamisen. Nuorten mediaryhmä jäi odotettua pienemmäksi, mutta suunnittelimme muutaman mukana olleen nuoren kanssa käytettävät sosiaalisen median kanavat ja nuoret pääsivät itse valokuvaamaan, kirjoittamaan blogitekstiä ja suunnittelemaan esityksen julisteen. Vedin myös kaikille mukana olleille nuorille tuotantoillan, jossa käytiin yhdessä läpi, mitä kaikkea tällaisen esityksen mahdollistamiseen kuuluu.

1.2 Tutkimusmenetelmät

Alusta asti oli selvää, että aiheittani on helpointa käsitellä kvalitatiivisesti, aitojen ihmisten aitojen kokemusten pohjalta. Onnekseni viimeinen harjoittelupaikkani Siperialla tarjosi oivat puitteet haastatteluille, koska samasta toimistosta löytyi kaksi kulttuurituottajaa ja samasta talosta heidän lisäksi vielä yksi kulttuurituottaja lisää, jotka kaikki työskentelevät nuorten parissa. Tarkoitukseni oli haastatella kaikkia tuottajia yksilöhaastatteluna ja strukturoidusti, eli minulla oli valmis lomake, jossa kysymykset olivat täysin määrättyssä esitysjärjestyksessä. Haastattelu kuitenkin muuttui esimerkiksi yhden haastateltavan kohdalla strukturoidun ja avoimen haastattelun välimuodoksi, koska haastattelusta muotoutui enemmänkin keskustelu, jossa haastateltavan ajatukset nousivat pintaan ja vaativat minulta lisäkysymyksiä. (Hirsjärvi, Remes, Sajavaara 1997, 203-204)

Koska koin, että nuoria on helpompi haastatella toiminnan kautta, loin heille yhteisöllisemmän ja toiminnallisemman haastattelutilanteen, jossa he saivat kirjoittaa vastauksensa valmiisiin alustoihin.

2 NUORISOTYÖN KENTTÄ JA NUORISOLAKI

”Kunnan nuorisotyöhön ja -politiikkaan kuuluvat nuorten kasvatuksellinen ohjaus, toimintatilat ja harrastusmahdollisuudet, tieto- ja neuvontapalvelut, nuorisoyhdistyksien ja muiden nuorisoryhmien tuki, liikunnallinen, kulttuurinen, kansainvälinen ja monikulttuurinen nuorisotoiminta, nuorten ympäristökasvatus sekä tarvittaessa nuorten työpajapalvelut ja etsivä nuorisotyö tai muut paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin sopivat toimintamuodot.” (Nuorisolaki 3. luku pykälä 7)

Suomalaisen nuorisotyön historia ylettyy aina 1900-luvun alkupuoliskolle, jolloin nuorisotyö alkoi siirtyä vapaaehtoisilta ammattilaisille. Toisen maailmansodan jälkeen Suomessa alettiin kouluttaa ensimmäisiä nuorisotyöntekijöitä ja nuorisotyötä alettiin tutkia enemmän. 1960-luvulla nuorisotyötä kehitettiin laajasti osana valtion tukemaa nuorisopoliittista suunnittelu- ja tutkimustoimintaa, johon kuului muun muassa nuorison osallistumiseen liittyviä nuorisovaalien ja – lautakuntien perustamista.

1980 – luvulla nuorisotalotoimintaan lisättiin näkemyksiä rauha- ja yhteisökasvatuksesta ja erilaisten järjestöjen toimintaa alettiin kehittää. 1980 – luvulla nuorisotyön tutkimus alkoi kuitenkin myös keskittyä enemmän yksilöllisiin piirteisiin, kuten mitä nuoret odottavat vapaa-ajaltaan. Laman myötä kuntien nuorisolautakuntia lopetettiin ja nuorisotyöstä tuli useissa kunnissa osa sivistys- ja vapaa-ajan lautakuntia. 1990-luvulla nuorisotyöstä kehittyikin enemmän hankemaista toimintaa, johon haettiin malleja jopa liiketoiminnasta. 2000-luvun alusta nuorisotyölle tyypillistä on ollut, 60-luvun tavoin, erilaiset kansalliset nuorisopoliittiset ja kehittämiseen liittyvät ohjelmat, jotka on otettu valtion talousarviossa huomioon. (Komonen, Suurpää, Söderlund 2012. 8) (Hoikkala, Sell 2008. 9)

Juha Nieminen jaottelee artikkelissaan *Vastavoiman hahmo – nuorisotyön yleiset tehtävät, oppimisympäristöt ja eetos* nuorisotyön tarkoituksen neljään eri funktioon eli yleiseen tehtävään:

- sosialisatiofunktio: nuorten liittäminen kulttuurin, yhteiskunnan ja lähiyhteisön jäseniksi

- personalisaatiofunktio: nuoren kehittyminen itsenäiseksi, sekä omat tarpeensa ja pyrkimyksensä tuntevaksi yksilöksi
- kompensatiofunktio: sosialisatiossa ja personalisaatiossa ilmenevien puutteiden tasoittaminen ja vaikeuksien korjaaminen
- resursointi- ja allokointifunktio: yhteiskunnan nuorille osoittamiin voimavaroihin ja niiden suuntaamiseen vaikuttaminen (Nieminen 2008. 23-25)

Nuorisotyön keskeisinä teemoina voidaan siis yleisesti pitää esimerkiksi nuorten hyvinvoinnin tukemista, syrjäytymisen ehkäisemistä ja osallisuuden edistämistä. Samalla kuitenkin nuorisotyön haasteet kasvavat, koska nuorten tukemista työelämään siirtyessä ja syrjäytymisen ehkäisemisessä pidetään yhä tärkeämpänä. On myös muistettava, että nuorisotyön toimintakentät ovat muuttuneet ja laajentuneet uusiin ympäristöihin, kuten kauppakeskuksiin ja internetiin. (Haapala 2012. 52)

Konkreettisesti nuorisotyö ei siis ole pelkkää tiloilla oleilua, vaan se muuttaa jatkuvasti muotoaan ja toimintatapojaan. Näistä ajankohtaisina esimerkkeinä voidaan pitää monikulttuurista nuorisotyötä, sukupuolisensitiivistä työtä sekä mediakasvatusta. Nuorten mediakulttuurin piirissä ajankohtaista juuri nyt on esimerkiksi tubettaminen, josta esimerkiksi Helsingin kaupungin nuorisosiainkeskuksen ja Jyväskylän Veturitallien kulttuurisessa nuorisotyössä on otettu koppia järjestämällä nuorten kanssa tubettamiseen liittyviä tapahtumia ja tukea.

Kulttuurisen nuorisotyön ominaislaatuun kuuluu se, että työssä nousee vahvasti esille nuorten oma kulttuuri ja siellä syntyvät ilmiöt. Kulttuurisen nuorisotyön tulisi elää ajassa ja pystyä ottamaan koppia nuorten kulttuurista nousevista ilmiöistä ja vastata nuorten itseilmaisun tarpeisiin. Tämä edellä mainittu ilmiöiden ja ajan seuraaminen voi olla yksi piirre, mikä erottaa kulttuurista nuorisotyötä esimerkiksi taiteen perusopetuksen piirissä tapahtuvasta nuorten kulttuuriharrastustoiminnasta.

3 KESKEISIÄ KÄSITTEITÄ

Avaan tässä kappaleessa muutamia käsitteitä, jotka tulevat usein esille kulttuurisesta nuorisotyöstä puhuttaessa.

3.1 Kulttuurinen osallisuus

Osallisuudella tarkoitetaan eräänlaista ideaalia, ihannekuva, jossa esimerkiksi yhteisön jäsenet kokevat olevansa ryhmän arvokkaita jäseniä ja halukkaita vaikuttamaan yhteisönsä toimintaan. Nuorisotyössä osallisuutta voidaan pitää asenteena, joka kunnioittaa nuoren mielipidettä ja antaa nuorelle vaikutusmahdollisuuksia. (Kiilakoski 2007. 17-18)

Kulttuurisessa nuorisotyössä nuoren osallisuus mahdollisesta erilaisten kasvatuksellisten ja osallistavien työmenetelmien kautta. Näitä työmenetelmiä halutaan käyttää kanavana sille, minkälaisena nuori näkee maailman ja nämä näkemykset kanavoidaan esimerkiksi erilaisten taiteellisten menetelmien avulla. (Nuorisoasiainkeskus 2012, 11)

Kulttuurinen osallisuus voi siis yksinkertaistettuna tarkoittaa tilannetta, jossa ihminen kokee voivansa vaikuttaa yhteiskuntaan ja käsitellä asioita, sekä ympäröivää maailmaa esimerkiksi erilaisten taiteellisten menetelmien avulla. Esimerkiksi Produktio NYTissä Tuomas Tirkkonen käytti Aika varattu –esityksen käsikirjoituksen valmistamiseen nuorten kanssa yhteisöllistä käsikirjoitusprosessia. Tämän prosessin tarkoituksena oli saada mukana olevien nuorten ääni kuuluiin käsikirjoituksessa. (Tirkkonen 2010. 10)

”Kun saimme itse olla tekemässä laajasti koko projektia, se tuli meille tutummaksi ja tärkeämmäksi, kuin jos olisimme ottaneet jonkun valmiiksi kirjoitetun näytelmän ja samalla saimme ajankohtaisia asioita esille.”
(Produktio NYTiin osallistunut nuori palautekyselyssä)

3.2 Non-formaali oppiminen

Non-formaalilla, eli epävirallisella oppimisella tarkoitetaan oppimista, joka tapahtuu koulujärjestelmän ulkopuolella. Non-formaalilla oppimisella ihminen ei pyri konkreettisiin tavoitteisiin, kuten tutkintoon, vaan esimerkiksi opittuja taitoja pidetään tärkeämpänä, kuin jotain saavutettua statusta. Esimerkkinä non-formaalista oppimisesta voidaan pitää vapaata sivistystyötä, kuten kansalaisopistoja. Nuorella non-formaalia oppimista voi tapahtua esimerkiksi harrastusten parissa.

(Harju 2003. 50-51) (Nyyssölä 2002. 18)

Produktio NYTistä kerätyssä palautteessa kaikki vastanneet nuoret kokivat oppineensa uusia taitoja, vaikka eivät välttämättä osanneet taitoja niin eritellään. Eniten oppiminen liittyi sosiaalisiin taitoihin ja elämänhallintaan, sekä itsensä ilmaisuun.

”Projektin aihe sai minut miettimään ja tajuamaan asioiden oikeaa laitaa, ja miten asiat oikeasti ovat.” (Produktio NYTiin osallistunut nuori kirjallisessa palautekyselyssä)

3.3 Sosiaalinen vahvistaminen

Nuorisolain 2. pykälän kolmannen momentin mukaan sosiaalinen vahvistaminen tarkoittaa ”nuorille suunnattuja toimenpiteitä elämäntaitojen parantamiseksi ja syrjäytymisen ehkäisemiseksi”.

Sosiaalista vahvistamista voi tarvita kuka tahansa jossain vaiheessa elämäänsä ja tärkeintä olisi saada tätä tukea juuri sillä hetkellä, kun on tarvetta. Sosiaalisesta vahvistamisesta puhutaan paljon esimerkiksi ehkäisevän nuorisotyön yhteydessä. (Lundbom, Herranen 2011, 6.)

Esimerkiksi Jyväskylän kaupungin nuorisopalvelujen sosiaalinen vahvistaminen (SohVa) ilmoittaa tarjoavansa ”elämänhallinnan kokonaisvaltaista tukemista”, varsinkin niille nuorille, jotka sitä eniten tuntevat tarvitsevan. SohVa tekee työ-

tänsä esimerkiksi erilaisen ryhmätoiminnan ja yksilöohjauksen kautta, sekä yhteistyössä koulun ja vanhempien kanssa. (Jyväskylä 2014) Myös kulttuurisessa nuorisotyössä toteutuu sosiaalisen vahvistamisen periaatteita.

”Minulla ei ole elämässäni aikuisia ihmisiä tukemassa ja kannustamassa, mutta oli hienoa että harjoituksissa oli osaavia ammattilaisia, jotka toimivat joustavasti ja nuoria tukevasti. Teatterilla ilmaisu ja sen matala kynnys riippumatta varallisuudesta tai muista henkilön ominaisuuksista on hirveän tärkeää, ja pitäisi olla oikeutena jokaiselle nuorelle.”

(Produktio NYTiin osallistunut nuori palautekyselyssä)

3.4 Sosiokulttuurinen innostaminen

Sosiokulttuurinen innostaminen on osa sosiaalipedagogiikkaa. Siinä yhdistyy kasvatuksellinen, sosiaalinen ja kulttuurinen ote ja ihmisten motivoiminen. Sosiokulttuurisessa innostamisessa tärkeässä osassa ovat innostajat, jotka yrittävät erilaisin menetelmin erilaisissa ympäristöissä hermistää ja motivoida ihmisiä osallistumaan ympäristöstään löytyviin toimintoihin ja yhteisöihin. (Kurki 2000)

Produktio NYTissä tärkeimpinä innostajina voidaan pitää niitä ihmisiä, jotka saivat nuoret osallistumaan koko produktioon. Tässä tapauksessa suurimpia innostajia olivat produktion mahdollistaneet tahot, kuten Veturitallit ja Siperia, ohjaaja Tirkkonen, edellisessä teatteriprojektissa mukana olleet nuoret, nuori-sonohjaaja, sekä muut produktiossa mukana olleet ohjaajat ja tahot. Sosiaalisesta innostamisesta voidaan pitää myös esimerkkinä Veturitallien suunnitteluprosessia, johon nuoria innostettiin osallistumaan jo ennen tilojen olemassaoloa. Näin nuori saa vaikuttaa ympäristönsä toimintoihin ja tuntee helpommin olevansa osa ympäristöään ja siihen kuuluvia yhteisöjä.

4 KULTTUURINEN NUORISOTYÖ

”Kulttuurinen nuorisotyö on väline, jonka avulla nuori pystyy rakentavasti tutkiskelemaan itseään, ympäröivää yhteiskuntaa ja taidetta. Kulttuurisen nuorisotyön ja taideharrastuksen avulla on mahdollista muuntaa todellisuuttaan erilaisiin, helpommin käsiteltäviin kokonaisuuksiin ja niitä uudelleen asettelemalla löytää jotain uutta, itsestään, taiteesta ja yhteiskunnasta. Säätiö jakaa kulttuurisen harrastuksen kolmeen ulottuvuuteen: yhteiskunnalliseen, henkilökohtaiseen ja taiteelliseen.” (Nuori kulttuuri 2010)

Kaikkien käyttämieni lähteiden, tekemieni haastatteluiden ja omien kokemusten pohjalta, on hyvin vaikeaa määritellä kulttuurista nuorisotyötä yksiselitteisesti. Pelkästään nuorisotyön parissa työskentelevien ihmisten joukossa näkemys kulttuurisesta nuorisotyöstä tuntuu vaihtelevan aina taiteen parissa puuhastelusta nuorten kasvattamiseen tiedostaviksi ja aktiivisiksi kansalaisiksi.

Johanna Tuliainen Pro Gradu – tutkielmassa tutkittiin (kulttuurisen) nuorisotyön kentällä työskentelevien ihmisten käsityksiä kulttuurisesta nuorisotyöstä ja sen tekijöistä. Yleisin käsitys oli, että kulttuurinen nuorisotyö niin taidekasvatuksen sisältöjä, nuorisotyön toimintamuotoja, demokratiakasvatuksen oppimisympäristöjä, kuin myös kulttuurikasvatusta. Näiden sisältöjen alle oli kerätty vielä erilaisia alakategorioita, esimerkiksi nuorisotyön toimintamodoissa aikuislähtöinen toiminta ja nuorisolähtöinen tekeminen tai kulttuurikasvatuksessa taidekasvatuksen formaalit muodot ja kulttuurien kohtaaminen sekä kokeminen. Näin ollen kulttuurisen nuorisotyön laaja määritelmä voisikin olla *”..toimintamuoto, joka rakentuu taide- ja kulttuurikasvatuksellisista sisällöistä demokratiakasvatuksen oppimisympäristöissä.”* (Tuliainen 2006, 41-47)

4.1 Kulttuurinen nuorisotyö suomalaisissa kaupungeissa

Perehdyin opinnäytetyötä tehdessäni Jyväskylän lisäksi pintapuolisesti, lähinnä verkkosivujen perusteella, kulttuurisen nuorisotyön toimintaan muissa suoma-

laisissa kaupungeissa. Koin kiinnostavaksi sen, mitä muut kaupungit tarjoavat kulttuurisen nuorisotyön nimekkeen alla ja kuinka hyvin kulttuurista nuorisotyötä toteutetaan Suomessa tällä hetkellä. Sanomattakin on selvää, että isommilla kaupungeilla on enemmän resursseja tarjota tilaa ja tekijöitä kulttuuriselle nuorisotyölle, ja toisaalta myös nuoria on enemmän.

Tutustuin Suomen kaupungeista Helsingin, Oulun ja Tampereen tarjoamiin kulttuurisen nuorisotyön palveluihin. Nämä kaupungin valikoituivat esimerkeiksi lähinnä sen takia, että tarjosivat kaupungin verkkosivuilla selkeimmin omaa tietoa pelkästään kulttuurisen nuorisotyön sisällöistä. Kaikki kolme kaupunkia kuvasivat Jyväskylän tavoin kulttuurista nuorisotyötä nuoren kasvua tukevaksi, sosiaalisesti vahvistavaksi ja omien ideoiden toteutusta tukevaksi toiminnaksi.

Helsingin kaupungin Nuorisoasiainkeskuksella on erilaisia kulttuuriin erikoistunutta toimipaikkoja. Kulttuuriareena Gloria tarjoaa niin huippuartistien ikärajoitomia keikkoja, kuin nuorille mahdollisuutta saada omaa taidetta ja musiikkia näytille. Toimintakeskus Happi tarjoaa monenlaista tilaa kulttuurille niin näyttämötaiteen, kädentaitojen, musiikin kuin pelin ja mediankin merkeissä. Harjun nuorisotalo on keskittynyt musiikkiin ja tarjoaa esimerkiksi studiotiloja nuorille bändeille. Kulttuuriseen nuorisotoimintaan keskittyneiden tilojen lisäksi Nuorisoasiainkeskus tarjoaa paljon erilaisia bändi-, tanssi- ja kulttuuritapahtumia. (Nuorisoasiainkeskus 2014)

Oulu jakaa kulttuurisen nuorisotoiminnan kahteen osaan: nuorten kulttuuritapahtumien järjestäminen, sekä kerho- ja harrastustoiminta. Nuorten kulttuuritapahtumien järjestämisen alle lukeutuu erilaiset konsertti- ja bänditapahtumat, Nuori kulttuuri – tapahtumat, sekä nuorten itsensä järjestämät tapahtumat. Nuori kulttuuri – tapahtumista esimerkiksi Oulussa järjestetään Moves – tanssitapahtuman aluekatselmukset. (Oulu 2014)

Tampereen kaupunki jakaa kulttuurisen nuorisotyön verkkosivuillaan karkeasti neljään osaan: Kult tour -kulttuuriviikosta, monikulttuurinen nuorisotyö, Nuori kulttuuri – tapahtumat ja Tampereen nuorisoteatteri. Nuori kulttuuri – tapahtumista esimerkkinä Sounds 2015- musiikkikatselmuksen liittyvä aluetapahtuma, johon voi osallistua kaikki 10-20- vuotiaiden musiikkiryhmät. Parhaat

ryhmät pääsevät esiintymään Porvooseen SOUNDS 2015 päätapahtumaan. (Tampere 2014)

4.2 Kulttuurinen nuorisotyö Jyväskylässä

Jyväskylän kaupunki tarjoaa nuorelle monia mahdollisuuksia kulttuuriselle harrastustoiminnalle. Näistä mahdollisuuksista Veturitallit on merkittävin, koska se tarjoaa saman talon sisällä bändikoulutusta, mediatoimintaa, nuorten osallisuus-toimintaa, livemusiikkia ja discoja, sekä tiedotus- ja neuvontapalveluja. Nuorisopalveluilla on lisäksi toimintaa ja tiloja ympäri kaupunkia ja niissä kaikissa tehdään myös kulttuurista nuorisotyötä. Esimerkiksi Korpilahdella nuorisoteatteri-toiminnalla on vahva perinne nuorisotyössä. (Jyväskylä 2014)

Veturitalleilla toimii myös Kulttuuriklubi Siperia, jossa painottuu nuorten luova harrastustoiminta ja erityisesti esittävä taide. Siperian toiminnan tärkein lähtökohta on nuorten omaehtoisuus ja omat toimintaideat, joissa heitä autetaan eteenpäin. Jyväskylän työllisyyspalvelut järjestävät myös alle 25-vuotiaille työttömille nuorille taidetyöpajatoimintaa, jonka toiminnoista osa järjestetään Veturitalleilla. (Jyväskylä 2014)

Jyväskylässä on myös paljon seurakuntien ja erilaisten nuoriso- ja muiden järjestöjen ja yhdistysten tarjoamaa kulttuuritoimintaa nuorille. Esimerkiksi Jyväskylän Setlementti ry:n alaisuudessa toimiva Jyväskylän nuoret tarjoaa kerho- ja kulttuuritoimintaa nuorille ja Jyväskylän elävän musiikin yhdistys, joka ei ainoastaan tarjoa ikärajattomia keikkoja Tanssisali Lutakossa, vaan myös ottaa toimintaansa mukaan vapaaehtoisia. (Jyväskylä 2014) (Jelmu 2014)

5 HAASTATTELUT

Haastattelin opinnäytetyötäni varten kolmea HUMAKista valmistunutta kulttuurituottajaa: Miia Lyyraa, joka on valmistunut vuonna 2012 ja työskentelee tällä hetkellä nuorisonohjaajana Jyväskylän Veturitalleilla, sekä Tiina Ahtosta ja Katja Vuorelaa, jotka valmistuivat ensin Alkio-opistolta kulttuurisihteereiksi vuonna 1998 ja sen jälkeen HUMAKin muuntokoulutuksesta kulttuurituottajiksi vuonna

2001. Tällä hetkellä molemmat toimivat päätoimisesti Kulttuuriyhdistys Väritys ry:n työntekijöinä Kulttuuriklubi Siperialla. Kaikille haastateltaville oli yhteistä se, että nuorisotyöhön on ajautettu jollain tapaa puolivahingossa harrastusten ja harjoitteluiden kautta, eikä suinkaan tietoisena valintana.

Kaikissa tuottajahaastatteluissa käytin samaa kysymysrunkoa (liite), mutta esitin lisäkysymyksiä tarvittaessa. Kysyin myös kaikilta tuottajilta vielä virallisten haastattelujen jälkeen sähköpostitse heidän omaa näkemystään siitä, mitä kulttuurinen nuorisotyö on.

Vaikka Ahtosen ja Vuorelan taustat ovatkin hyvin samanlaiset ja he ovat molemmat Siperian perustajia ja ainoat vakituiset työntekijät, haastattelin heidät erikseen, koska molemmilla on kuitenkin omanlaisensa näkemys ammatistaan. Lyyran, Ahtosen ja Vuorelan kokemusten lisäksi käyn läpi työn lopussa ja rivien väleissä omat kokemukseni.

Haastattelut saivat vielä lisäsäväyksen, kun päätin tehdä toiminnallisen haastattelun neljälle produktio NYTissä mukana olleelle nuorelle heidän käsityksistään kulttuurisesta nuorisotyöstä ja meistä, toimintaa tukeneista ohjaajista ja muusta väestä.

5.1 Miia Lyyra – kulttuurituottaja nuorisonohjaajana

... kulttuurinen nuorisotyö on sitä, että kulttuurin avulla viedään nuoria eteenpäin elämässä. Kaikille ei ole ominaista esimerkiksi se, että puhutaan vaikeita asioita halki, mutta jos pääsee itse maalaamaan, musiisoimaan, näyttelemään yms. niin se auttaa avaamaan tunteita. Kuitenkaan nuorisotyö ei lähtökohtaisesti ole mitään terapiaa joten siihen sitä ei pidä sekoittaa... Kulttuurinen nuorisotyö on sen takia tärkeätä, että se avaa uuden kohderyhmän. Se ottaa mukaan ne nuoret, jotka haluavat harrastaa asioita. Nykyaikana kun nuoret haluavat näytellä, soittaa, pelata yms. Alan pitää liikkua sen mukaan missä tällä hetkellä mennään. Tällä hetkellä se "myy" eniten, että nuoret tekee yhdessä asioita. Kulttuurista nuorisotyötä on mielestäni kyllä aika vaikea avata,

koska juuri minun mielestäni kaikki on jollakin tapaa kulttuuria. Joko tai detta tai pelkästään ihmisten kanssa kanssakäymistä. Tämän kaltainen nuorisotyö ei silti ole keneltäkään pois. Se on vain yksi toimintatapa. Toisaalta sen korostaminen saattaa pelottaa joitakin ihmisiä, ehkä juuri se kulttuuri näin sanana. ” (Miia Lyyra 14.4.2014)

Haastattelin Miia Lyyraa opinnäytetyöhöni maaliskuussa 2014. Tuolloin hän oli työskennellyt nuorisonohjaajana Jyväskylän kaupungin nuorisopalveluilla hie-
man päälle kolme kuukautta. Lyyra valmistui kulttuurituottajaksi vuonna 2012 suoritettuaan opintonsa kolmessa vuodessa. Ennen sitä hän oli valmistunut ra-
vintolakokiksi, mutta tiesi valmistuttuaan, ettei tekisi päivääkään kyseisen alan
työtä. Kun kysyin Lyyralta syytä normaalia nopeampaan valmistumiseen Huma-
kista, oli vastaus yksinkertainen; hän ei pitänyt Humakia kovin hyvänä opinah-
jona, eikä viitsinyt turhaan istua opiskelemassa pidempään, kuin oli tarvis. Kai-
ki harjoittelunsa Lyyra oli tehnyt Humakissa tavalla tai toisella nuorison parissa
Nuorten Keski-suomella ja Lutakossa. Lyyra oli myös jo ennen opiskelua, teini-
iästä asti ollut aktiivinen Jyväskylässä nuorille suunnatussa toiminnassa.

Nykyiseen työhönsä nuorisonohjaajaksi Veturitalleilla Lyyra hakeutui sen kum-
memmin ajattelematta omaa koulutustaan. Hänen työtehtäviinsä kuuluu hyvin
laajasti kaikkea talon juoksevista avain- ja treenikämppäasioista aina nuorten
kanssa olemiseen Vapaavaiheiltaina, jolloin tilojen ovet ovat auki kaikille nuo-
rille. Lyyra tekee myös mielestäni paljon ns. perinteistä tapahtumatuottajan työ-
tä, koska vastaa erilaisten klubi- ja discoiltojen onnistumisesta. Hän on myös
toiminut avustavana ohjaajana nuorten Taidetyöpajatoiminnassa.

Itse olin myös omassa harjoittelussani tekemisissä Lyyran kanssa teatteriesi-
tyksen ääni- ja valaistusasioihin liittyen. Lyyra itse koki, että hänen työnsä on
jopa hieman helpompi tehdä tuottajan taustalla, koska työ on niin paljon käytän-
nön asioiden hoitamista, eikä pelkästään nuorison ohjaamista. Hänen mieles-
tään Veturitallien toiminta pohjautuu tällä hetkellä niin vahvasti juuri nuorille
suunnattujen kulttuuritapahtumien järjestämiseen, että on helppoa olla työssä
tuottajana, joka tietää mistä löydetään esimerkiksi taidokas dj ja soittokamat
helposti.

Kun kysyin Lyyralta, mitä mieltä hän on kulttuurituottajan ja yhteisöpedagogin rajapinnoista ja Humakin tarjoamasta koulutuksesta näille kahdelle alalle, hän koki molempien koulutusten olevan täysin samaa asiaa, hieman eri painotuksilla. Vahvasti kärjistäen hän oli jopa sitä mieltä, että nämä kaksi alaa voisi yhdistää yhden nimikkeen alle, koska tuottajat voivat helposti hakea yhteisöpedagogin töitä ja toisinpäin, eikä opintojen sisällöissäkään ole hänen mielestään lopulta niin paljon eroja. Toisaalta Lyyra kuitenkin myös koki, että esimerkiksi tuottajaksi itseään tituleeraava yhteisöpedagogi ei aina välttämättä onnistu tuotannollisissa tehtävissä niin hyvin, kuin kulttuurituottaja. Lyyra esimerkiksi itse harkitsi yhteisöpedagogin opintoja, mutta ei kokenut kokonaan uuden ammatin opiskelua niin tarpeelliseksi, kun näki opintojen sisällöissä niin paljon yhtäläisyyksiä jo kerran opiskelemaan kulttuurituottajan ammattiin.

5.2 Tiina Ahtonen ja Katja Vuorela - Siperia

”Kulttuurinen nuorisotyö on nuoren kasvun tukemista kulttuurisin menetelmin. ’Kulttuuriset menetelmät’ on terminä aika vaikea hahmotettava, koska kirjo on valtava enkä ainakaan itse ajattele sitä pelkästään taiteen eri aloina, vaan myös nuorten omista elämänpiireistä nousevina kulttuuri-ilmiöinä... Kulttuurisen nuorisotyön menetelmät voivat tarjota välineitä tutkia itseä, muita ja ympäröivää maailmaa ja lisätä nuorten osallisuuden tunnetta. Kulttuurinen nuorisotyö voi olla myös sosiaalista vahvistamista... toiminnoissa jokainen nuori voi saada siitä irti sen, mitä juuri siinä elämän hetkessä tarvitsee: aikuisen tukea tai vertaistukea, uusia ystäviä, itsetuntemusta, non-formaalia oppimista, oman äänen kuuluviin, paikan johon tulla, viihdykettä vapaa-ajalle... Kuitenkin taustalla on aina nuorisotyön periaatteet ja ammattilaiset... jos puhutaan nuorisotyöstä, niin silloin siellä taustalla on ihan oikeasti oltava ammatillisesti työtä tekeviä asiantuntijoita.” (Tiina Ahtonen 15.4.2014)

”Kulttuurinen nuorisotyö on nuorten identiteetin, itseilmaisun ja vaikuttamisen tukemista kulttuurisin ja taiteellisin keinoin. Se on resurssien ja mahdollisuuksien tarjoamista nuorten omille ideoille; nuoria tuetaan

heidän omissa osakulttuureissaan. Kulttuurinen nuorisotyö elää hetkessä. Se voi toimia ilmiölaboratoriona uusille nuorisokulttuurin ja katukulttuurin ilmiöille.

Kulttuurista nuorisotyötä tehdään, koska kulttuuri ja itsensä ilmaisu ovat perusoikeuksia myös nuorille. Oman luovuuden käyttäminen ja ymmärtäminen kehittävät itsetuntoa ja kantavat läpi haastavien elämäntilanteiden ja koko elämän. Kulttuuri ja taide toimivat myös erinomaisina välineinä nuorisotyössä.” (Katja Vuorela 16.4.2014)

Tiina Ahtonen ja Katja Vuorela ovat työskennelleet Kulttuuriklubi Siperialla ainsa perustamisesta lähtien, jo melkein 15 vuotta. Molemmilla on sama koulustausta kulttuurituottajiksi muuntokoulutuksen kautta ja samantyylinen urapolku on ohjannut heidät kulttuurisen nuorisotyön pariin. He ovat siinä mielessä onnellisessa asemassa, että ”loivat” itselleen työpaikat valmistuttuaan, koska olivat mukana Siperian perustamisprosessissa.

Molempien vastauksissa on havaittavissa vankka työkokemus kulttuurisen nuorisotyön saralla ja selkeä mielikuva siitä, miksi tekee juuri tuottajan työtä. Vaikka Ahtonen ja Vuorela työskentelevätkin nuorisotyön kentällä, on molempien mielestä heidän tärkein työnkuvansa nimenomaan tuottaa nuorille toimintaympäristö, jossa on tarjolla nuorten toiveiden mukaista toimintaa. Tähän työhön kuuluu paljon perinteiseksi kulttuurituottajan työksi miellettyä markkinointia, rahoitusta, tapahtumien toteuttamista ja hanketoimintaa.

Vuosien saatossa syntyneiden verkostojen ja kokemuksen avulla Vuorela ja Ahtonen kokevat selviävänsä myös työn sosiaalisesta ja kasvatuksellisesta puolesta, koska tietävät miten toimia, jos esimerkiksi huomaavat toiminnassa mukana olevan nuoren voivan huonosti.

Myös haastatteluiden ulkopuolella, Ahtosen ja Vuorelan kanssa työskennellessäni he puhuivat paljon verkostojen ja moniammatillisuuden tärkeydestä. Nuorisotyön itsensä sisällä on paljon erilaisia verkostoja, mutta myös työtä sivuavia rinnakkaisaloja on tärkeä tuntee: sosiaalia, opetustyö, taidekasvatus ja taidelaitosten yleisötyö, nämä kaikki ovat tärkeitä niin kulttuurituottajan, kuin kulttuurisen nuorisotyön parissa työskentelevälle henkilölle. Kuten Ahtonen hyvin ki-

teytti, ” että ei oltaisi siellä oman ’heimon’ sisällä umpiossa, koska nuorellakin on elämää harrastuselämän ympärillä”.

5.3 Produktio NYTissä mukana olleiden nuorten näkemyksiä

Koska halusin saada opinnäytetyöhöni nuorten näkemyksen käsittelemästäni aiheesta, päätin pitää muutamalle produktioon osallistuvalle nuorelle toiminnallisen haastattelutilanteen. Valitsin tämän tavan, koska oman kokemukseni mukaan nuorista saa enemmän irti toiminnalla, kuin pelkällä tenttaamisella.

Sain haastateltavakseni neljä ryhmäläistä. Varasin meille pienen kokoustilan, jonne yritin luoda mahdollisimman rennon tunnelman valolla ja musiikilla. Ennen haastattelua kävimme läpi kuulumisia ja jutustelimme muuten, jonka jälkeen kerroin opinnäytetyöni aiheen ja ohjeistin tilanteen lyhyesti ja mahdollisimman tiiviisti, etten vaikuttaisi heidän vastauksiinsa.

Olin levittänyt tilassa oleville pöydille papereita, joissa oli eriväriset otsikot kysymyksen teema-alueen mukaan (liite). Muutamissa papereissa oli otsikoina produktiossa ryhmänohjaajina toimivien ihmisten nimet, oma nimeni, ohjaaja-Tuomaksen nimi, sekä Siperian Tiina ja Katja. Seuraavissa papereissa oli käsitteet kulttuurituottaja ja kulttuurinen nuorisotyö ja viimeisissä papereissa kysyin miksi nuoret ovat lähteneet produktioon mukaan ja pyysin luettelemaan tuotannon plussia ja miinuksia. Henkilöotsikoiden alle halusin kuulla, mitä nuorten mielestä me erinäiset työntekijät ja ohjaajat teemme produktiossa ja mitä olemme mahdollisesti ammatiltamme, käsiteotsikoiden alle halusin tietää, mitä nuorille tulee kyseisistä käsitteistä mieleen. Kysymysotsikon ja hyvien ja huonojen puolien luettelemisen ajattelin lähinnä olevan helppoja kysymyksiä nuorille vastata, koska ne pohjautuvat täysin omille ajatuksille ja mielipiteille. Kyseisen paperin vastaukset osoittautuivatkin itselleni lopulta tärkeiksi ja ajatuksia herättäviksi!

Aluksi nuoret kiersivät papereilla yksin ja kun he kokivat kirjoittaneensa kaiken mitä mieleen tuli, pidimme tauon. Tauon aikana silmäilin jo tulleet vastaukset kertaalleen läpi ja tarkensin sen perusteella vielä muutamaa otsikkoa. Sen jäl-

keen ohjeistin heitä menemään papereiden ääreen vielä yhdessä ja keskustelemaan mahdollisesti muiden vastauksista ja pohtimaan asioita yhdessä. Annoin heille myös mahdollisuuden kysyä minulta epäselviksi jääviä asioita. Kannustin heitä myös olemaan juuttumatta yhteen asiaan liikaa ja olemaan katso-matta liikaa toisten vastauksia.

Yhteensä koko haastattelutilanteeseen meni noin tunnin verran ja kaikkiin pape-reihin tuli vastauksia. Helpointa nuorten mielestä oli vastata siihen, miksi he ovat mukana produktiossa. Epäselvimmäksi jäivät ehkä roolipaperit, joihin nuo-ret enemmänkin luettelivat sitä, minkälaisia me eri ohjaajat olemme ihmisinä, kuin että mitä he luulevat meidän tekevät. Käsitepaperit olivat myös nuorille sel-keästi vaikeita, mutta kun ohjeistin heitä kirjoittamaan mitä mieleen tulee, eikä miettimään mikä on oikea tai väärä vastaus, niin vastaaminen helpotti vähän.

En oletanut, että nuorten käsitys kulttuurituottaja-käsitteestä olisi selkeä, tai että he osaisivat selittää, mitä kulttuurinen nuorisotyö on verrattuna muuhun nuorisotyöhön. Oli kuitenkin ilo huomata, miten nuoret kokevat tällaisen harras-tuksen tärkeänä kanavana itseilmaisulle ja itsensä kehittämiseksi ja välittävät siitä, että ryhmässä on hyvä henki ja erilaisia ihmisiä. Myös jo aiemmin käytyjen keskustelujen perusteella nuoret ovat tehneet selväksi, että on hienoa, kun tä-män kaltaiseen teatteriharrastukseen pääsee mukaan ilman pääsykokeita ja maksuja. Mieleeni on myös hyvin jäänyt se, kun eräässä keskustelutilaisuudes-sa yksi käsikirjoittajaryhmän nuorista nosti esille sen, miten vaikeaa on esimer-kiksi kirjoittamista harrastavan nuoren saada omia tekstejään minnekään esitet-täväksi. Tämä taas kuvastaa sitä, että NYT:n kaltainen produktio tarjoaa hyvän pohjan harrastamiseen myös niille nuorille, jotka haluavat olla mukana jollain muulla tavalla, kuin esiintymällä.

5.4 Yhteenveto haastatteluista

Kaikki haastatteleman tuottajat ovat miettineet, haittaako pedagogisten tai mui-den ryhmän ohjaamisen vaadittavien taitojen puute, mutta lähinnä humoristises-ti, että onko lähinnä kyse siitä, että osaako vetää spontaanisti jotain leikkiä hi-hasta kuten nuorisotyöntekijä. Kaikki myös kokivat, että omasta ammatista on hyötyä, koska erilaiset kokonaisuudet, käytännön asiat ja hallinnollinen puoli

hoituu ehkä helpommin. Kaikki kokivat myös, että ympärillä olevasta työyhteisöstä saa paljon apua ja tukea niissä asioissa, jotka eivät välttämättä ole omia vahvuuksia.

Myös omalla asenteella ja persoonalla koetaan olevan iso rooli siinä, miten työssä nuorten kanssa pärjää. Kaikki myös kokivat tärkeäksi sen, että tietävät minne lähettää nuoren jolla on selkeästi paha olo tai vakavia ongelmia. Lyyrasta kuitenkin esimerkiksi tuntui, että hän on joutunut jonkun verran perustelemaan ainakin tämän hetkistä työtään hakiessaan, miksi soveltuisi paikkaan yhtä hyvin, kuin nuorisotyöhön kouluttautunut henkilö.

Vuorela ja Ahtonen ovat siinä mielessä onnellisessa tilanteessa, että ovat jo 14 vuotta sitten Siperiaa perustettaessa ikään kuin luoneet työpaikat itselleen kulttuurituottajina nuorisotyön parissa. Tosin hekin saavat jatkuvasti olla varuillaan. Ahtonen mainitsi haastattelussa, että alan yleinen epävarmuus huolettaa aina, eikä pieni yhdistys voi edes suunnitella tulevaisuuttaan liian pitkälle. Ahtonen ja Vuorela eivät kumpikaan, luultavasti pitkän kokemuksensa vuoksi, olleet huolissaan pedagogisten taitojen puuttumisesta, koska tekevät tällä hetkellä myös paljon normaalia tuotantopuolen toimistotyötä.

Kaikilla haastateltavilla oli jatko- ja lisäkouluttautumisesta melko samanlainen näkemys; sitä on saattanut harkita, mutta ei ole kuitenkaan koettu ensisijaisen tärkeäksi. Sekä Vuorela, että Ahtonen ovat harkinneet ylempää amk -tutkintoa ja molemmat ovat käyneet HUMAKin 'Perinteensiirto ja sukupolvien kohtaaminen' – kokonaisuuden. Lyyra sen sijaan mietti yhteisöpedagogin koulutusta vielä kulttuurituottajakoulutuksen jatkoksi, mutta totesi molempien koulutusohjelmien pohjan olevan niin samanlainen, että se olisi ajantuhlausta. Hän kuitenkin voisi harkita jotain lyhyempiä kursseja työhönsä sopivista aiheista.

Sekä tuottajahaastateltavat, että nuoret kokivat tärkeäksi sen, että nuorille tarjotaan matalan kynnyksen tiloja ja harrastusmahdollisuuksia, joissa oma ääni tulee kuuluviin. Tässä yhteydessä voidaankin puhua taiteen ja kulttuurin saavutettavuudesta. Kulttuuria voidaan pitää saavutettavana, jos erilaiset kohderyhmät ja ihmiset voivat osallistua kulttuuritarjontaan mahdollisimman helposti ja esteettömästi. Ketään ei esimerkiksi saa syrjiä iän, vamman tai muun ominaisuuden

perustella. Osallistumista tulee helpottaa esimerkiksi poistamalla fyysisiä, taloudellisia tai muita osallistumiseen vaikuttavia esteitä (Opetusministeriö 2006, 7). Kulttuuriklubi Siperiassa saavutettavuus on yksi toiminnan peruspilareista. Yhdistys sai esimerkiksi vuosin 2012-2013 ELYn myöntämää valtionavustusta Kulttuurisen nuorisotyön saavutettavuus – hankkeeseen.

6 NELJÄ PERUSAJATUSTA KULTTUURITUOTTAJAN ROOLISTA NUORISOTYÖSSÄ

Tuottajalle voi tehdä hyvää päästä välillä pois omalta mukavuusalueelta ja heittäytyä nuorten tai jonkun muun erilaisen ihmisryhmän kanssa tekemään muutaakin, kuin perinteistä toimistotyöskentelyyn keskittyvää tuottamista.

Omalla kohdallani on selkeästi pääteltävissä, että kulttuurituottajan koulutus on ollut ponnahduslauta kohti sitä ”omaa alaa”. Kulttuurituottajana minulla on kuitenkin todella laajat valmiudet toimia erilaisissa, monialaisissa toimintaympäristöissä. Humak on myös iskostanut minuun erittäin ihmislähtöisen tavan suhtautua työelämään.

Haastatteluiden, teorian ja omien kokemusteni pohjalla yritän lopuksi jakaa näkemyksiäni kulttuurituottajan roolista neljään perusajatukseen tai teesiin.

Näissä ajatuksissa yhdistyy myös oma näkemykseni esimerkiksi Humakin koulutuksen tarjoamien mahdollisuuksien laajentamisesta moniammatillisemmiksi.

1. Kulttuurituottaja matalan kynnyksen ja kulttuurin saavutettavuuden mahdollistajana

Mielestäni tuottajan tärkein rooli nuorisotyössä on matalan kynnyksen toteutumisesta huolehtiminen. Tuottajan ammattitaidolla ja esimerkiksi haastatteleminen tuottajien mainitsemien nuorisotyön verkostojen avulla toimintaa voidaan tehokkaammin viedä esimerkiksi niille nuorille, joilla ei ole voimavaroja tai resursseja hakeutua toimintaan.

Tuntuu, että nuorisotyön sisällä eri osa-alueita arvotetaan helposti. Saatetaan nähdä, että etsivä nuorisotyö on yhteiskunnallisesti hyödyllisempää, kuin kult-

tuurinen nuorisotyö. Mielestäni tämä kaikki kuitenkin kumpuaa siitä, että kulttuurista nuorisotyötä ei ole vielä tutkittu ja raamitettu tarpeeksi ja ihmiset näkevät sen helposti jonkinlaisena nuorten taideharrasteluna. Kaikessa nuorisotyössä on kuitenkin pohjimmiltaan kyse nuorten hyvinvoinnista, sosiaalisesta vahvistamisesta ja osallisuudesta. Kulttuurisessa nuorisotyössä tärkeintä on saada kulttuuri saavutettavaksi kaikille, yhtenä peruspalveluna muiden joukossa.

2. Moniammatillisuus ja yhteisöllisyys

Sekä kulttuurituottajan, että nuorisotyöntekijän ammattien taustalla on samanlainen halu tuottaa ihmisille hyvinvointia tukevia palveluita. Tuottaja tuottaa yleisölle mieluisaa toimintaa ja tarjontaa, nuorisotyöntekijä on mukana nuorille mieluisassa toiminnassa ja tarjoaa tukeaan. Tuottaja mahdollistaa, nuorisotyöntekijä innostaa. Eikö tuottajakin voisi olla enemmän mukana tuossa innostamisessa?

Olen pohtinut paljon tätä opinnäytetyötä kirjoittaessani, sitooko tuottaja-nimike helposti tietynlaisiin töihin, jotka tapahtuvat esimerkiksi hallinnollisella puolella, jolloin ihmisten kanssa toimiminen unohtuu? Jos opintoja monipuolistaisi ja yhdistäisi yhteisöpedagogien kanssa, voisiko nimikkeeksi tulla vaikkapa ”yhteisöllinen tuottaja”?

Tällä hetkellä Humakin opintosuunnitelma tarjoaa yhteisöpedagogiopinnoissa opintokokonaisuuksia, kuten ”Monialaisen ja moniammatillisen yhteistyön kehittäminen” ja ”Yhteisöllinen kehittäminen”, mutta kulttuurituottajien koulutusohjelmasta ei löydy mitään tämän suuntaista. (Humanistinen ammattikorkeakoulu 2014)

Monialaisuus tuntuu välttämättömältä myös omalla alallani ja monialaisemmat opinnot voisivat avata enemmän vuoropuhelua sekä erilaisten tuottajien, että tuottajien ja yhteisöpedagogien kesken. Tapahtumiin keskittyvä ”supertuottaja” ja järjestötyöhön keskittynyt ”humanistituottaja” voivat varmasti tarjota toisilleen jotain.

Välillä tuntuu, että oma ala ja Humakin sisäinen väki on sisäisestikin jakautunut kovasti. Humak voisikin mielestäni tarjota eriytymissuunnan, josta valmistuisi

eräänlaisia yhteisöpedagogin ja kulttuurituottajan ”hybridejä”, eli aiemmin mainitsemiani yhteisöllisiä tuottajia. Olisi myös varmasti opiskelijoiden kannalta hedelmällisempää, jos tarjottaisiin enemmän mahdollisuuksia opiskelijoille ”lainata” itseään kiinnostavia opintokokonaisuuksia toisen alan opintosuunnitelmasta!

3. Kulttuurituottaja yhteisöllisenä auttajana

Omassa tapauksessani olen tuottajana oppinut nuorilta ja työtovereiltani paljon. En voi olla yksinäiseen ylhäisyyteen vetäytyvä tuottaja, joka kertoo tietokoneensa takaa, paljonko rahaa on käytettävissä ja painii yksin markkinointikanavien kanssa. Jonkinlainen tuottajan ammattitauti tuntuu olevan tuo yksin pärjääminen, eli näkymätön tuottaja on hyvä tuottaja, joka selviää kaikesta yksin?

Moniammatillisuuden ja yhteisöllisyyden kehittämisen kannalta on tärkeää, että Kulttuuriklubi Siperian kaltaisia toimijoita tuetaan. Kulttuuriklubi Siperia, sekä koko ajan kehittymistään jatkava Veturitallit tarjoavat puitteita niin nuorisotyön eri muodoille, kuin esimerkiksi työharjoittelumahdollisuuksia monen eri alan opiskelijoille. Valitettavasti tälläkin hetkellä Jyväskylän kaupungin taloudellinen tilanne heijastuu myös nuorisotyöhön ja esimerkiksi Siperian Tiina ja Katja ovat lomautettuna kaksi päivää työviikostaan.

Paljon on myös nykypäivänä puhuttu siitä, että esimerkiksi yhteiskunnan kelkasta pudonneita nuoria on vaikea saada toimintaan mukaan, koska heitä ei tavoiteta. Tässä olisi sopiva paikka yhteisölliselle kulttuurituottajalle, joka voisi oman ammattitaitonsa kautta yhdistää kulttuurialaa/sosiaalialaa/nuorisotyötä ja keksiä toimintamalleja, joilla yhteisvoimin nuoria saataisiin mukaan toimintaan!

4. Kulttuurituottaja nuorten haaveiden ja ideoiden tukijana ja tiiviinä osana nuorisotyötä

Omassa työharjoittelussani huomasin, että nuorilla on valtavasti potentiaalia ja ideoita, kun heille annetaan sopiva ympäristö ja tuki omien ideoidensa toteuttamiseen.

Nuorisotyön kentällä työskentelevä kulttuurituottaja voisi myös helposti viedä koko tuottamisprosessia yhteisöllisempään suuntaan. Esimerkkinä produktio NYT, jossa nuoret saivat jo melko laajasti osallistua tuotantoon ja perustettiin esimerkiksi mediaryhmä, jossa nuorille annettiin mahdollisuus vaikuttaa, mitä sosiaalisen median kanavia käytettiin ja miten teatteriesitystä markkinoidaan. On paljon nuoria, jotka haluaisivat osallistua, mutta eivät välttämättä esiintyä. Yhteisöllisemmässä tuotantomallissa nuoria saataisiin vielä entisestään enemmän mukaan.

Vaikka tuottajalla on oma näkemys ja tieto siitä, miltä ”oikeaoppinen” tiedottaminen ja markkinointi näyttävät, on mielestäni nuorten kanssa työskennellessä tärkeää ottaa huomioon heidän tyyliinsä ja näkemyksensä. Välillä pitää heittää ”tuottaja-aivot” narikkaan, ja antaa nuorten esitellä omaa maailmaansa ja tyyliänsä kommunikoida. Vaikka tavoitteena olisikin tehdä ammattimaista ja uskottavaa taidetta, on nuorten oma kädenjälki oltava nähtävissä.

7. LOPUKSI

Opinnäytetyöni lähtökohta oli tutkia, miten kulttuurituottaja voi sopeutua työhön, jota voisi tehdä myös toisenlaisen koulutuksen saanut ihminen. Olen kuitenkin tullut siihen tulokseen, että kulttuurituottajalle löytyy nuorisotyön kentällä aivan omanlaisensa paikka, ja kulttuurituottajien tulisikin rohkeammin lähteä tutkimaan erilaisia aloja ja ammattien rajapintoja työelämässä.

Omien opintojeni aikana olen rohkeasti lähtenyt esimerkiksi työharjoitteluiden kautta lähestymään omaa ammatinkuvaani ja kulttuurituottaja-nimikkeen tarjoamia mahdollisuuksia. On helppoa kuvitella olevansa tietynlainen tuottaja, mutta vain tietynlaiselle tuottajalle voi olla haastavaa löytää paikkaa työelämässä.

Tämä opinnäytetyö, sekä melkein vuoden kestänyt työharjoitteluni Kulttuuriklubi Siperialla ovat opettaneet minulle paljon, niin hyvässä kuin pahassa, kulttuurituottajan työnkuvasta, sekä kulttuurisen nuorisotyön kentästä ja asemasta Suomessa. Siperian kaltaiset yhteisöt kamppailevat jatkuvasti olemassaolonsa ja joutuvat perustelemaan ja puolustelemaan kulttuurisen nuorisotyön tärkeyttä ja yhteiskunnallisia vaikutuksia. Arvostukseni pieniä, kulttuurisen työn

tärkeyttä arvostavia yhdistyksiä kohtaan onkin kasvanut entisestään. On myös ollut ilo työskennellä ihmisten kanssa, jotka kokevat nuorison ja varsinkin kulttuurisen nuorisotyön ja kulttuurin saavutettavuuden kaikkein tärkeimmäksi asiaksi työssään. Ja kaikkein palkitsevinta on ollut nähdä kulttuuriseen harrastukseensa intohimolla suhtautuvia nuoria, jotka heittäytyvät rohkeasti heille tarjottuihin haasteisiin!

LÄHTEET

Haapala, Anu 2012. Tulevaisuuskuvat nuorisotyössä. Teoksessa Katja Komonen, Leena Suurpää, Markus Söderlund (toim.) Kehittyvä nuorisotyö. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura, julkaisuja 128. 52-77.

Harju, Aaro 2010. Yhteisellä asialla. Kansalaistoiminta ja sen haasteet. 2.painos. Vantaa: Kansanvalistusseura.

Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskus 2012. Nuorten osallisuus ja vaikuttaminen kulttuurisessa nuorisotyössä. Viitattu 16.9.2014.
<http://www.hel.fi/wps/wcm/connect/85fb81804aeb262984ed8e7ee4141bc3/Nuorten+osallisuus.pdf?MOD=AJPERES&CACHEID=85fb81804aeb262984ed8e7ee4141bc3>

Helsingin kaupunki 2014. Nuorisoasiainkeskus. Kulttuurinen nuorisotyö. Viitattu 4.10.2014.
http://www.hel.fi/hki/nk/fi/Tietoa+meista/Organisaatio_1/Keskitettyjen+palvelujen+osasto/Kulttuurinen+nuorisotyö

Hirsjärvi, Sirkka & Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 1997. Tutki ja kirjoita. 13., osin uudistettu painos. Keuruu: Kirjayhtymä Oy.

Hoikkala, Tommi & Sell, Anna 2008. Nuorisotyötä on tehtävä!. Teoksessa Tommi Hoikkala, Anna Sell (toim.) Nuorisotyötä on tehtävä. 2. muuttumaton painos. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura, julkaisuja 76. 7-17.

Humanistinen ammattikorkeakoulu. Opinto-opas 2013-2014. Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma. Viitattu 13.10.2014. <http://opinto-opas.humak.fi/opetustarjonta-2013-2014/aloittava-opiskelija/kansalaistoiminnan-ja-nuorisotyön-koulutusohjelma/nuor>

Humanistinen ammattikorkeakoulu. Opinto-opas 2014-2014. Kulttuurituotannon koulutusohjelma. Viitattu 13.10.2014 <http://opinto-opas.humak.fi/opetustarjonta-2013-2014/aloittava-opiskelija/kulttuurituotannon-koulutusohjelma/nuoret#Kutu>

Jyväskylän elävän musiikin yhdistys. Info. Viitattu 1.10.2014.
<http://www.jelmu.net/info>

Jyväskylän setlementti ry. Jyväskylän nuoret ry. Viitattu 1.10.2014.
<http://jyvvala.fi/jnry/index.php?page=yhdistys>

Jyväskylän kaupunki 2014. Nuorisopalvelut. Kulttuurinen nuorisotyö ja kansalaistoiminta. Viitattu 16.9.2014.
<http://www.jyvaskyla.fi/nuoriso/kulttuurinen+nuorisotyö>

Jyväskylän kaupunki 2014. Nuorisopalvelut. Sosiaalinen vahvistaminen. Viitattu 20.9.2014. <http://www.jyvaskyla.fi/nuoriso/sosiaalinen+vahvistaminen>

Kiilakoski, Tomi 2007. Johdanto: Lapset ja nuoret kuntalaisina. Teoksessa Anu Gretscher, Tomi Kiilakoski (toim.) Lasten ja nuorten kunta. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Sarja A 3. 8-19.

Komonen, Katja & Suurpää, Leena & Söderlund, Markus 2012. Johdanto. Kehittämisen arvi ja itseisarvo. Teoksessa Katja Komonen, Leena Suurpää, Markus Söderlund (toim.) Kehittyvä nuorisotyö. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura, julkaisuja 128. 7-20.

Kulttuuriklubi Siperia 2014. Tausta. Lokasuojusta Siperiaan - eli kuinka nuorisaloitteesta syntyi kulttuuriklubi. Viitattu 6.9.2014.

<http://www.siperia.info/uusi/tausta>

Kurki, Leena 2000. Sosiokulttuurinen innostaminen. Tampere: Vastapaino.

Lundbom, Pia & Herranen, Jatta 2011. Sosiaalisen vahvistamisen ajankohtaisuus. Teoksessa Pia Lundbom, Jatta Herranen (toim.) Sosiaalinen vahvistaminen kokemuksina ja käytänteinä. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Sarja C. Oppimateriaaleja 26.

Myllyniemi, Sami 2013. Vaikuttava osa. Nuorisobarometri 2013. Viitattu

26.9.2014 http://tietoanuorista.fi/wp-content/uploads/2014/02/Nuorisobarometri_2013_lowres1.pdf

Myllyniemi, Sami 2009. Taidekohtia. Nuorisobarometri 2009. Viitattu 26.9.2014

http://www.minedu.fi/OPM/Nuoriso/nuorisoasiain_neuvottelukunta/julkaisut/barometrit/liitteet/Nuorisobarometri_2009.pdf

Nuori kulttuuri –säätö 2010. Kulttuurinen nuorisotyö säätöön määrittelemänä.

Viitattu 16.9.2014 <http://nuorikulttuuri.fi/tausta/kulttuurinen-nuorisotyö-saation-maaritlemana/>

Nieminen, Juha 2008. Vastavoiman hahmo – Nuorisotyön yleiset tehtävät, oppimisympäristöt ja eetos. Teoksessa Tommi Hoikkala, Anna Sell (toim.) Nuorisotyötä on tehtävä. 2. muuttumaton painos. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura, julkaisuja 76. 21-43.

Nuorisolaki 27.1.2006/72.

Nyyssölä, Kari 2002. Koulun ulkopuolella opitun tunnustaminen. Opetushallitus. Moniste 13/2002. Viitattu 14.9.2014

http://www.oph.fi/download/48926_ulkopuolella.pdf

Opetusministeriö 2006. Taiteen ja kulttuurin saavutettavuus. Opetusministeriön toimenpideohjelma 2006-2010. Opetusministeriön julkaisuja 2006:6.

Oulun kaupunki. Nuoret. Kulttuuripalvelut. Viitattu 7.10.2014.

<http://www.ouka.fi/oulu/nuoret/kulttuuripalvelut>

Tampereen kaupungin nuorisopalvelut 2014. Nuorten Tampere. Kulttuurinen nuorisotyö. Viitattu 7.10.2014.

<http://www.nuortentampere.fi/index.php/info/kulttuurinen-nuorisoty/>

Tirkkonen, Tuomas 2009. Ei leima eikä liima. Ohjaaja yhteisöllisessä käsikirjoitusprosessissa. Metropolia. Ammattikorkeakoulun opinnäytetyö.

Tirkkonen, Tuomas 2014. NYT – nuorten yhteisötaiteilijat Veturitalleilla. Projektikuvaus ja toteutuksen arviointi.

Tuliainen, Johanna 2006. Käytännön työntekijöiden käsityksiä kulttuurisesta nuorisotyöstä. Sosiaalityön ja sosiaalipedagogiikan laitos, Kuopion yliopisto. Pro gradu –tutkielma.

LIITTEET

Liite 1. Haastattelun kysymysrunko kulttuurituottajalle

HAASTATTELUN KYSYMYSRUNKO KULTTUURITUOTTAJALLE

PERUSTIEDOT: kuka, milloin valmistunut Humakista, onko muita tutkintoja

NYKYINEN TYÖ: missä työskentelet nyt ja millä nimikkeellä, kauanko olet työskennellyt ko. asemassa?

KULTTUURITUOTTAJANA TYÖSSÄ: Miten olet päätenyt nuorisotyön pariin? Miten kulttuurituottajan koulutuksesta on hyötyä tämänhetkisessä työssäsi?

NUORISOTYÖ: Miksi nuorisotyö, mikä siinä kiehtoo?

LISÄ- JA JATKOKOULUTUS: Oletko käynyt kulttuurituottajaksi valmistumisen jälkeen työhösi liittyviä lisä- tai jatkokoulutuksia? Minkälaista? Jos et, niin harkitsetko?

HAASTEET: Minkälaisia haasteita/ vaikeuksia olet kohdannut työssäsi? Haittaako mahdollinen pedagogisten taitojen/nuorten käsitteilyyn liittyvien taitojen puute, joita esim yht.pedalla tai nuorisotyöntekijäksi koulutetulla ihmisellä on?

HYVÄT PUOLET: Mikä on mukavinta työssäsi? Koetko olevasi ns. ”omalla alallasi”?

Liite 2 Miia Lyyran haastattelu 28.3.2014

Kerro ihan aluksi kuka olet ja milloin olet valmistunut Humakista ja onko muita tutkintoja alla

- Nimi on Lyyran Miia ja 23 vuotta. Mä oon ekalta ammatiltani ravintolakokki. Mä valmistuin sieltä 2009, en tehny päivääkään töitä koska ei kiinnostanu. Se oli viimesenä päivänä, ku mä valmistuin sieltä, niin mun opettaja sano että ”joo tee jotain muuta, että ei susta koskaan tuu kokkia”. Ne ois tietty voinu sanoa sen pari vuotta aikasemmin. Sinä samana kesänä sitte hain eläintenhoitajaks sekä Humakiin sitte kouluun. Humakiin en eka päässy, olin niinku ekalla varasijalla ja olin ihan maani myyny, mutta sitte kuitenkin pääsin ja sieltä valmistun 2012 kolmessa vuodessa (eli vuotta ajoissa, tässä kohtaa nauhoituksessa joku pieni häikkä)

Oliks sulla joku niinku syy minkä takia valmistuit niin aikasin vai olitko vaan reipas?

- Se ehkä johtu siitä, että mä en pitäny sitä koulua kovinkaan hyvänä. Mikä on varmaan niinku erittäin hienoo sanoo, mutta sanoin sen silloin jo kouluaikoina syyksi, että emmä niinku nää järkee istuu siellä koulussa, kun se koulu ei anna mulle mitään. Tai antaa nyt jotain, mut turha sitä on vitkastella, ku siinä koulutuksessa on niin paljon sitä niinku vaa, vaikka ei tekiskään kesäsin mitään ja sillaihan se on lasketu että voi pitää vapaata

Minkälaisia työharjoitteluita sä teit Humakin aikana?

- Mä olin ekaks nuorten Keski-Suomella, Nuksulla, työharjoittelussa. Siellä mä tein Toukofestiin semmosta Your Move-liikuntatapahtumaa, se oli Nuoren Suomen järjestämä et niil oli iso tapahtuma Helsingissä ja se oheistapahtuma oli Toukofestissä. Sit mä olin (taas häikkää nauhurissa)..mut sit mä tein Jelmulle harjoitteluita. Mä olin siellä yhen kesän Lutakko Liekeissä-festivaalin tuotantoassistenttina ja sitte viimeinen harjoittelu oli kans sinne koskien nuorisotyötä

Sitten jos kertoisit missä työskentelet tällä hetkellä ja mikä on se nimike jolla työskentelet?

- Tällä hetkellä työskentelen Jyväskylän kaupungin nuorisopalveluilla Veturitalleilla ja mun nimike on täällä nuorisohjaaja

Kauanko oot nyt työskennelly täällä?

- Nyt aika tasan tarkkaan kolme ja puoli kuukautta

Ja mitä sun työtehtäviin kuuluu täällä?

- No se on aika laaja käsite! Kaikkee huoltomiehen ja äänimiehen väliltä. Mut pääasiallisesti talon huoltoon, ei nyt mitään että alan nikkaroimaan, mutta kaikki juoksevat avainasiat tai noi Veturitallien treenikämpät, ne kuuluu mulle ja sit et vaikka jos joku nuori pölähtää tosta ovesta sisään ja halua järjestää tapahtuman ni mä autan sitä siinä eteenpäin ja noita meidän Kiskoklubeja ja diskoja, neki on osittain mun vastuulla ja aina joka torstaisin nuorten Vapaavaiheilta eli avoimet ovet milloin saa tulla pelaa pleikkaria ja pingistä ja juttelemaan ni se on kans. Sitte ton taidetyöpajan kanssa niin niitten kaa vedän yhtä ryhmää yhteistyössä. Aika laaja! Ei oo hirveen mitenkään yksiselitteinen ei oikein mikään muukaan täällä, niinku ihmisten työkuviot

Miten sä oot pääteny alun perin nuorisotyön pariin jos vaikka miettii ihan sillon ku teit niitä sun ekojaki työharjoitteluita Humakissa? Miten sä oot ikäänku pääteny tämöselle linjalle?

- ihan alun perin kaikki kyllä johtu siitä että olin 13 ja mut jostain kumman syystä kaapattiin toukofestin narikkaan. Ja sitte mä olin siellä narikassa sen vuoden ja sit seuraavana vuonna menin tiimiin, jossa olin järjestäjänä etsintätiimissä jossa niitä kokeilupisteitä etsittiin. Sit seuraavana vuonna Toukofesti aloitti ne teemavuodet, sillon oli teemana viestintä, ni mä tein viestintää siellä ja sitte mä olin 17 tai no jotain siitä välissäki tapahtu mut emmä enää muista näitä vuosia, kun olin sen tapahtuman johtaja. Sitte mä pyörin siellä jonku pari vuotta ja jotenki se vaan johtu siitä että sitte ku alko tajuamaan mitä se

on itelle antanu se kaikki mitä on tehny vaikka sen Toukofestin eteen ni sillon jo ravinto-lakokkikoulun aikoina mietti, että haluis olla se aikuinen joka antais niille nuoremmille sen mahdollisuuden että vois tehdä jotain

Et oot ehkä jollain tapaa, miten sen nyt sanois, vähän kasvanu tähän hommaan?

- Joo ja kyllä ei se oo mitenkää, se on vaan niinku monien sattumusten summa

Etä oo vaa niinku päättäny, että ”minusta tulee juuri tällainen”?

- joo, en oo koskaan sillai päättäny asioita, sitä on vaan ajautunu ”väärin” paikkoihin

Mites kun sä nyt mietit tota sun tän hetkistä työtä, mitä kaikkea sä nyt täällä teetkään, niin mitä hyötyä kulttuurituottajan koulutuksesta on sulle tässä, mitä sä teet?

- aika paljonki, mä voin itse asiassa melkein väittää, että tätä työtä, tätä mun pestiä, on paljon helpompi tehdä jos on niinku kulttuuri, tai tuottamispuolesta kokemusta. Että vaikka just ku keikkaillat niin ne on huomattavasti paljon helpompi jätkätä kun on ollu Tanssisali Lutakossa vapaaehtosena, missä keikkaillat on sitä pääasiallista toimintaa ku niitä on tehny siellä nyt viis vuotta vapaaehtosena nii se on helpompaa myös täällä tehdä ja sit vaikka jotku lupa-asiat, järjestyksenvalvonta tai poliisi ni eihän niitä, kyllä niitä varmasti normaali nuoriso-ohjaajaki tietää, mutta niitä ei olla opetettu sillon kauan aikaa sitte tai ees vähän aikaa sitte

Nii et kaikille ei välttämättä heti ekana tuu mieleen tämmöset asiat?

- nii et lähtökohtasesti varmaan se nuoriso-ohjaajan tai yhteisöpedagogin koulutus valmistaa siihen nuorten kanssa toimimiseen eikä just tapahtumatuottamiseen, et just niinku semmosista asioista. Tää talo perustuu aika paljon siihen, että tehdään paljon kaikkia tapahtumia ja ollaan sen kulttuurin kanssa et pitää just ettii, kuka osaa soittaa dj-veikeitä ja kuka tulee äänimieheks. Ja sit ku on kokemusta siihen hankkimiseen että soitan tänne ja hankin sieltä

Sä mainitsit ton nuoriso-ohjaajan tai yhteisöpedagogin työn, niin ootsä kohdannu tässä sun työssä, ku sä kuitenkin työskentelet nuorten parissa kulttuurituottajana, niin minkäänlaisia haasteita tai vaikeuksia esimerkiksi liittyen siihen, että sulla ei välttämättä oo niitä samoja ns. pedagogisia tai ns. ihmistaitoja kuin jollain yhteisöpedarilla tai sitten tolla nuoriso-ohjaajalla? Et tuntuuks susta, että sulta vaikka puuttuu jotain semmosia taitoja, mitä heillä saattaa olla?

- no kyllä siis välillä, et vaikka jostain, et no, en tiä tietääkö ne vaikka kuinka tarkkaan jonku lastensuojelulain ja kaikki. Mut ehkä se on enemmän sitä, että saat perustella tosi paljon enemmän sitä, että minkä takia mut kannatti ottaa tähän työhön. Että sillon, kun tänne on hakenu ihmisiä, ni suurin osa on niistä ollu yhteisöpedagogeja tai nuoriso-ohjaajia ja ite oot kulttuurituottaja. Ku se on aika vahva näillä aloilla se, nuorisotyössä, että on se hakulomake jo, niin siinä on se että vaaditaan sosionomi, yhteisöpedagogi tai nuoriso-ohjaaja. Mutta ehkä se on siitä omasta osaamisestakin kiinni, että kyllähän kaikki asiat on opeteltavissa. Ja vaikka täällä on niitä ihmisiä jotka tietää asioita niin sit niistä asioista keskustellaan, et ne kertoo mulle jotain nuorisotyöstä ja mä kerron niille tuottamisesta

Nii et tavallaan se ei oo sellasta, että et oo kokenu mitään syrjintää tai muuta sen osalta, että ”ei me voida antaa sulle näitä hommia, kun sinä et tiedä tätä ja tätä”?

- ei oo, et ainoastaan on se että saat tosi paljon perustella miksi oot yhtä hyvä, mikä välillä, tai no ei vaan välillä, mutta suututtaa tosi paljon. Koska itse tietää sen että on, tai luulen olevani parempi, kuin ne jotka ovat juuri valmistuneet koulun penkiltä. Semmonen perus ”normaali” nuoriso-ohjaaja, joka ehkä osaa ne piirileikit, mitä mä en osaa

Ootsä miettiny että kävisit minkäänlaista lisä- tai jatkokoulutusta? Tai ootko käynyt kenties mitään?

- mä hain viime kesänä yhteisöpedagogiks, kun olin puolitoista vuotta työttömänä heti sen valmistumisen jälkeen. Mä en koskaan mennyt sinne pääsykokeisiin. Koska kun on valmistunut humakista kerran ja kun hakee humakkiin yhteisöpedagogiks, niin tasan-tarkkaan tietää, että ne opinnot ovat aikalailla samat. Et se on niinku pari hassua kurssia, mitkä on sitte jotain niitä "parempia kursseja", mitkä tekee susta huipun nuorisotyöntekijän tai paremman kulttuurituottajan mikä ei pidä paikaansa, jotenkä mä koin ihan turhaks mennä sinne. Että ei se tekis musta yhtään sen parempaa, että mä kävisin sen koulutuksen. Että ehkä sitte jotain semmosia lyhyempiä kursseja, mitkä enemmän paneutuis johonki tiettyyn asiaan nuorisotyössä, niistä ehkä ois enemmän hyötyä, ku yhestäkään pidemmästä tutkinnosta niin sanotusti

Mitä mieltä sä oot, ku Humakissa kuitenkin koulutetaan sekä yhteisöpedagogjea, että kulttuurituottajia ja mä oon ainaki ite kokenu, että niissä on tosi semmonen rajapinta millä vaikka iteki on kulkenu melkein koko opintojen ajan. Voisko sun mielestä olla vaikka semmonen ratkasu, että tehtäis enemmän vaikka yhdistettyjä opintoja kulttuurituottajalle ja yhteisöpedagogille?

- joo ja siis mun puolesta ne vois vaikka yhittää! Niinku että pelkästään kulttuurituottajissa eihän niissäkään oo pelkästään samanlaisia ihmisiä. Et ku jokainen ajautuu johonki, toiset ajautuu museoon, toiset musiikkiin, toiset nuorisotyöhön, toiset johonki teatteriin, tanssiin. Ni se on vaan yks osa-alue, ni tavallaan se on turha eritellä niitä. Kuulin monta vuotta koulussa, että te ootte samalla tasolla ja voitte hakee toistenne töitä. Se ei pidä paikaansa suorilta. Että on tullut vastaan yhteisöpedagogeja, jotka tituleeraa itseään tapahtumatuottajiksi ja sit ku kattoo niitä niiden tekemiä hommia, niin se ei luonnistu. Mut sama on kulttuurituottajilla, et et sä voi noin vaan mennä nuorisohjaajan paikalle vaan sun pitää syventää, niin tavallaan se on hassua, että niitä jotenki erotellaan. Ku kuitenkin ne opinnot, että pari hassua kurssia erottaa toisistaan

Tota mä haluisin ihan vaan kuulla sun työstä, että miksi sä tykkäät tehdä tällaista työtä mitä sä teet? Mikä tässä on mukavinta ja onks tää susta ikäänku sun oma ala? Koetko löytäneesi oman paikkasi?

- No kyllä mä ainaki tällä hetkellä oon siitä mitä haluan tehdä. Et mä muistan sillon ku humakissa aloitti niin mun tavote oli, kun me alettiin järjestää Lutakossa semmosta Lutakko Jäissä- nuorisomusiikkitapahtumaa. Nii mun eka tavote oli saada se tapahtuma siirtymään toiselle vuodelle, et se jatkuis. Ja sitte seuraava tavoite oli mulla tehdä siitä aiheesta opinnäytetyö, sit tein sen. Sit seuraava tavoite oli, että Jyväskylän kaupunki kuulee, kuinka hyvä juttu se on, että joku yhdistys, jonka alkuperäinen toiminta ei ole nuorisotyö, niin kuulee sen huudon ja nyt se on kuultu. Ja me(kaupunki) tehään yhteistyötä Jelmun kanssa sen tapahtuman osalta. Mut ehkä se pointti on siinä vaan se, että mä oon ite ollu semmonen raggari, eikä mua oo kiinnostanu koulunkäynti. Enkä mä ollu semmonen, että oisin ollu päissään ja vetäny kamaa, ei semmonen raggari, mut semmonen että koulunkäynti ei koskaan ollu mun juttu. Enkä mä lukenu kokeisiin, mut se et ku pääs tekemään jotain, ite jotain, ihan mitä tahansa mikä itseensä kiinnostaa niin se oli parasta ja jollain tapaa pelasti sen oman elämän. Niin se että haluais vaan antaa toisille sen saman. Että ehkä joku pelastuu joskus että mä annoin sitä mun. Jos on huono aamu ja miettsin miksi lähtisin töihin, ku ajattelee sitä niinku kaks ja puol sekuntia nii sä oot sillee "miks mä ees ajattelen etten haluu lähtee töihin". Onhan tässä tietysti huonojakin puolia, että just se ku nyky-yhteiskunnassa ongelmat vaan kasvaa ni se näkyy täällä. Että on nuoria jotka on heikossa jamassa niin se että en oo ammatiltani mikään sairaanhoitaja tai lääkäri tai terapeutti, niin sitte se että miten niissä tilanteissa pitää käyttäytyä

Mut koetko kuitenkin, että voit kulttuurituottajana nuorisotyössä myös omalla tavallas auttaa vaikka niitä nuoria jotka on heikossa jamassa?

- Ehattomasti! Ei oo päivääkään ollu semmonen tunne että en osais. Ku sithän se on just sitä oman ammattitaidon kehittämistä kulttuurituottajana, että vaikka täällä et jos on joku nuori, joka pitäis vaikka ohjata parempaan paikkaan missä saisi apua, niin meillä on

täällä heti etsiviä, joille ohjata. Että se ois vaan huono ammattitaitoo, ihan missä tahansa tittelin omaavalla henkilöllä, oli se sitte kulttuurituottaja tai yhteisöpedagogi tai nuorisohjaaja. Ja sehän tästä tekee hauskaa, että nää ei oo selkeitä asioita niille, jotka ei omista kulttuurituottajan titteliä. Et ne jotenki pitää, ei nyt kaikki, mut ei tajuu sitä että me voidaan olla yhtä hyviä

Tuntuuks susta välillä, että se pelkkä titteli tuottaja rajoittaa vähän? Tai että se antaa ihmisille tietynlaisia mielikuvia tai?

- joo ja välillä se on sitä että se on se kulttuuri tai se tuottaja tai ne yhdessä! Että jotenki joskus on tultu sanomaan, että ”muista että sä oot nuorisonohjaaja etkä tuottaja, et tapahtumia ei tuoteta vaan ne on nuorisoa varten”. Ja mulla niinku nyrjähtää aivonystyrät kun mietin mikä se pointti on siinä hommassa. Tai emmä voi selittää, emmä tajuu mikä se juttu siinä on, että kun tehään vaan niinku parantaen sitä. Että jos sä teet nuorisotyötä ja sulla ei oo tilaa, sit sulla on tila ja nuoret tulee sinne ja homma on niinku paketissa. Ni vähän sama tässä että sulla on nuorisotyöstä osaamista ja tuottamisesta osaamista ja se vaan niinku vahvistaa sitä, vähän niinku kävis lisäkoulutuksia. Mut no, ihmiset on ihmisiä...

Yks väite, mikä mulla on tässä opparissa tai mikä mua on häirinny kautta opiskelujen, että on ikäänku toivotettu sitä, että hyvä tuottaja on näkymätön. Niin miten sä vastaisit ihmiselle joka esittää sulle tämmösen väitteen, että hyvä tuottaja tai hyvä kulttuurituottaja on näkymätön? Että niin kauan ku hommat on kunnossa niin kaikki on ok, ja sitte vasta ku hommat rupee menee päin prinkkalaa niin tuottajan pitää näkyä tai tuottaja näkyy vasta silloin. Mitä mieltä sä oot, kun työskentelet itekin tämmösellä alalla?

- no sehän pitää osittain paikkansa ja osittain ei. Että...

Että voisitko säkään olla sun tän hetkisessä työssä näkymätön?

- voin mä välillä olla. Tai että jos mä vedän vaikka jotain ryhmää, ni ei mun tarvi koko ajan siinä olla päällepäsmärinä. Että niitten voi välillä antaa ihan iteki tehdä niitä juttuja ja jos se homma ei luonnistu niin voi mennä apuun. Mutta se riippuu ihan tasan tarkkaan siitä mitä on tekemässä, että jos on vaikka enemmän nuoria jotka vaatii sitä ohjaamista ja tukee, ni totta kai niiden kaa pitää olla. Mutta kyllä niilleki pitää antaa välillä omien siipien koittolupaa, että välillä voi koittaa vähän räpytellä ja sit just mennä hätiin. Mut mun mielest siihen ei oo oikein mitään yksiselitteistä vastausta. Ja jotenki jos miettii pelkkää tuottamishommaa, niin kyllä se on jossain festivaaleilla aika ilkeetä että sä oot näkymätön ja sit jos kosahtaa se homma. Niin kyllä siinä itku tulee puseroon ku siinä juokset. Että semmonen ehkä puolinäkymätön.

Näkymätön silloin, kun siltä tuntuu?

- nii, et sillan jos siihen on tavallaan varaa ja että sillan ku se tilanne näyttää siltä, että kannattais olla hetken näkymätön. Vähän ku huilais, ois niinku nukkumassa

Liite 3. Katja Vuorelan haastattelu 2.4.2014

Ihan alkuun jos kerrot, että kuka olet, milloin olet valmistunut Humakista ja onko muita tutkintoja?

- Katja Vuorela ja olen valmistunut Humakista, ensimmäisestä muuntokoulutuksesta, vuonna 2001 keväällä. Eli opiskellut vuoden 2000 ja 2001 kevään. Aikaisempi tutkinto on, se on kulttuurisihteerin tai kulttuuriohjaajan tutkinto, kun en muista enää, mutta siitä olen valmistunut vuonna 98

Ja sitten, missä työskentelet nyt ja millä nimikkeellä ja kauanko olet työskennellyt nyt tässä asemassa?

- Kulttuuriklubi Siperiassa työskentelen, eli virallisesti Kulttuuriyhdistys Väristys ry:ssä vuodesta 2000 alkaen (mikä nimike?)

Miten olet päätynyt nuorisotyön pariin alun alkaen?

- No...vahingossa. Sillä tavalla että, vapaaehtoistöiden kautta monikulttuurikeskuksesta. Sitten vaan yhteistyökuvion kautta taidemuseolle nuorten projektiin töihin ja se vaan sattui se nuoret silloin siihen ja sillä tiellä ollaan. Ja nuoret ja nuorten tekeminen kyllä kiinnostaa

Mites tästä kulttuurituottajan koulutuksesta on hyötyä tässä sun tän hetkisessä työssäsi?

- No, kun oikeastaan melkein kaikki työtehtävät tai aloitteet mitä nuorilta tulee, mitä he haluaa, niin ne liittyy johonkin tapahtumaan, tapahtuman järjestelyihin, teatterin tuottamiseen tai kurssien suunnitteluun ja järjestämiseen niin oikeastaan kaikki ne tehtävät on hirveen luontevia kulttuurituottajille. Ja tiedottaminen

Miksi nuorisotyö? Mikä siinä kiehtoo, vai kiehtooko mikään?

- Kiehtoo kyllä monikin asia, ja oikeastaan sitte tän kulttuurin ja nuorisotyön yhdistäminen ja varsinkin kulttuurinen nuorisotyö niin on, on se pääkiinnostuksen kohde ja se mitä on kokenut tehneensä tässä koko ajan. Ja sitte toisaalta myöskin yhtenä tämmösenä juonteena on tämä, että vaikka se olis vähän niinku sosiaalisin perusteinkin tehtävää nuorisotyötä niin kulttuuri on hyvä menetelmä

Ootko käynyt kulttuurituottajaksi valmistumisen jälkeen tähän työhön liittyviä tämmösiä lisä- tai jatkokoulutuksia? Jos olet, niin minkälaisia ja jos et, niin voisitko harkita? Ja jos niin minkälaisia voisit harkita?

- No harkinnassa on ollut useampankin otteeseen, mutta siis tämmönen perinteensiirtotäydennyskoulutus niin siinä olin mukana, mutta en saanut sitä ihan loppuun asti kun jäin sitten äitiyslomalle. Mutta nyt ei tuu kyllä suoraan mitään mieleen, mutta on ollut kyllä harkinnassa nämä ylempi korkeakoulututkinto kyllä jossain vaiheessa tai yliopistolla se maisteriohjelma kulttuurituotannon

Ootko kokenut minkäänlaisia haasteita tai vaikeuksia tässä työssä, tai kohdannu? Etä kun esimerkiksi saattaa puuttua tämmösiä pedagogisia tai nuorten käsittelyyn tarvittavia taitoja, joita saattaa olla yhteisöpedagogilla tai nuorisotyöntekijällä. Ootko kohdannut siihen liittyviä mitään haasteita?

- no tavallaan, että kyllä niitä tulee, mutta oikeestaan sitte tää tämmönen yhteistyöverkosto tässä ympärillä helpottaa sitä, että ei oikeestaan ole pakko ihan joka asiaan itse verryhkään, mikä on ihan järkevä ja hyvä asia. Ja tietysti semmoset asiat tällä alalla ois kivoja, että olis semmosia valmiuksia mitä vaikka yhteisöpedagogilla olis, että olis enemmän takataskussa vetää kaikkia leikkejä ja ne tulis tuolta luontevasti aina joka tilanteessa. Toki ne voi tulla harrastuneisuuden tai jonkun muunkin kautta, ja on toki sitä taustaa että on kerhoja vetäny ja näin, mutta kyl ne varmaan on niinku, se ei oo, nyt on ehkä

enemmän urautunu niinku tänne tuottajapuolelle, mut se varmaan ainaki. Toki sit tulee ihan myös täämösiä sosiaalisia tai täämösiä niinku ongelmatilanteita, joissa pitää nuorta lähettää vähän eteenpäin tai on huolissaan nuoren tilanteesta, niin siihen tää yhteistyöverkosto on hyvä, koska ei kannata oikeestaan niinku lähtee liian syvälle uppotumaankaan ehkä

Sitten vielä, että mikä on mukavinta tässä sun työssä ja koetko että oot omalla alalla-si?

- kyllä mä koen ja kyllä se on siltä aina sillai tuntunut, mutta tota se on varmasti tää vaihtelevuus ja täähän on aina innostavaa semmosessa, niinku nuorten osalta ja sen et aina tulee uusia ideoita, koskaan et voi oikeestaan tietää ihan varmaks mitä seuraavaksi sitten tulee tapahtumaan. Että minkätyylisen taiteen alan tai nuorten porukan kanssa sit sit seuraavaks tehdään hommia tai näin. Et ei tässä sillä tavalla pääse niinku pitkästymään koskaan!

Liite 4. Tiina Ahtosen haastattelu 2.4.2014

Eli kerrotko alkuun kuka olet, milloin olet valmistunut humakista ja onko muita tutkintoja?

- Tiina Ahtonen, kulttuurituottaja AMK, 2001, muuntokoulutus (kulttuurisihteeri, Alkio-opisto, 1998)

Missä työskentelet tällä hetkellä ja millä nimikkeellä? Kauanko oot ollut tässä nykyisessä asemassa?

- Nykyinen työ on Kulttuuriyhdistys Väristys ry:ssä, toimipaikkana Kulttuuriklubi Siperia. Olen työskennellyt täällä vuodesta 2000 alkaen. Olen ollut perustamassa yhdistystä ja Siperiaa Vuorelan Katjan kanssa ja työllistynyt siihen paikan perustamisesta alkaen.

Miten oot päätenyt nuorisotyön pariin? Miten kulttuurituottajan koulutuksesta on hyötyä tämän hetkessä työssäsi?

- Nuorisotyöhön olen päätenyt oikeastaan sattumalta. Ensimmäinen työpaikkani valmistumisen jälkeen oli Jyväskylän taidemuseon Elämäveli -projektissa vuonna 1999. Siinä tavoitteena oli saada nuoria kiinnostumaan museon toiminnasta. Nuorten toiminta lähtikin kasvamaan taideprojektista laajemmaksi vaikuttamiseksi. Nuoret saivat taidemuseolla toimiessaan idean pysyvästä nuorten kulttuuriklubista ja ideaa lähdettiin viemään nuorten kanssa eteenpäin. Lähdimme Katjan kanssa tekemään taustatyötä oman koulutuksemme pohjalta ja asiat lähtivätkin etenemään yllättävän nopeasti. Nuorten idea saatiin toteutettua ja Siperia avattiin vuonna 2000. Siitä lähtien olen perehtynyt käytännön kautta kulttuurituottajan työhön nuorisotyön näkökulmasta. Alusta asti oman työn viitekehikseksi tuli selkeästi kulttuurinen nuorisotyö.

Tämänhetkinen työn tekemisen pohja on kulttuurituottajan koulutus ja siihen päälle on tullut työn kautta opittu nuorisotyön näkökulma. Kulttuurituottajan koulutuksen kautta pystyn työssäni hahmottamaan laajempia kokonaisuuksia ja paketoimaan palvelukokonaisuuksia esimerkiksi rahoittajille ymmärrettäviksi tuotteiksi tai hankkeiksi. Pystyn myös tiedottamaan ja markkinoimaan "tuotteet" ja "hankkeet" asiakkaille – eli tässä tapauksessa nuorille - ymmärrettäviksi ja kiinnostaviksi kokonaisuuksiksi: toimintamahdollisuuksiksi, joihin he itse saavat vaikuttaa. Tärkeää on myös se, että pystyy haarukoimaan nuorten toiveet ideat ja on oikeasti työkaluja auttaa heitä niiden eteenpäin viemisessä ja toteuttamisessa. Tässä auttaa ehkä parhaiten koulutuksen kautta saadun tiedon lisäksi työkokemuksen kautta tullut oppi ja verkostot.

Miksi nuorisotyö, mikä siinä kiehtoo?

- Nuorisotyön kentällä toimiessa eteen tulee aina uusia nuoria, joilla on tulenpalava into tehdä jotain heille itselleen täysin uutta. Toisinaan se on itselle jo tuttua, mutta toisinaan nuorten kautta saa tutustua myös itse ihan uusiin ilmiöihin. Tänä päivänä toiminnassa tulee selkeästi esille myös se, kuinka tärkeää matalan kynnyksen harrastustoiminta nuorille on. Nuorilta tulleet palautteet ovat pysäyttäviä ja palautteita saadessa muistaa aina sen, kuinka merkityksellistä työ on: jokin meillä tarjolla oleva toiminta, ihan pieni juttukin, voi olla nuorelle koko elämää kannatteleva henkireikä tai sellainen voimauttava asia, joka auttaa nuorta elämässä ihan uusille urille.

Oletko käynyt kulttuurituottajaksi valmistumisen jälkeen muita koulutuksia? Jos niin mitä, jos et niin oletko harkinnut muita?

- Olen suorittanut erikoistumisopinnot Humakin 'Perinteensiirto ja sukupolvien kohtaaminen' –kokonaisuuden. Olen joskus harkinnut ylemmän AMK –tutkinnon suorittamista, mutta ainakaan vielä ei ole ollut sen aika.

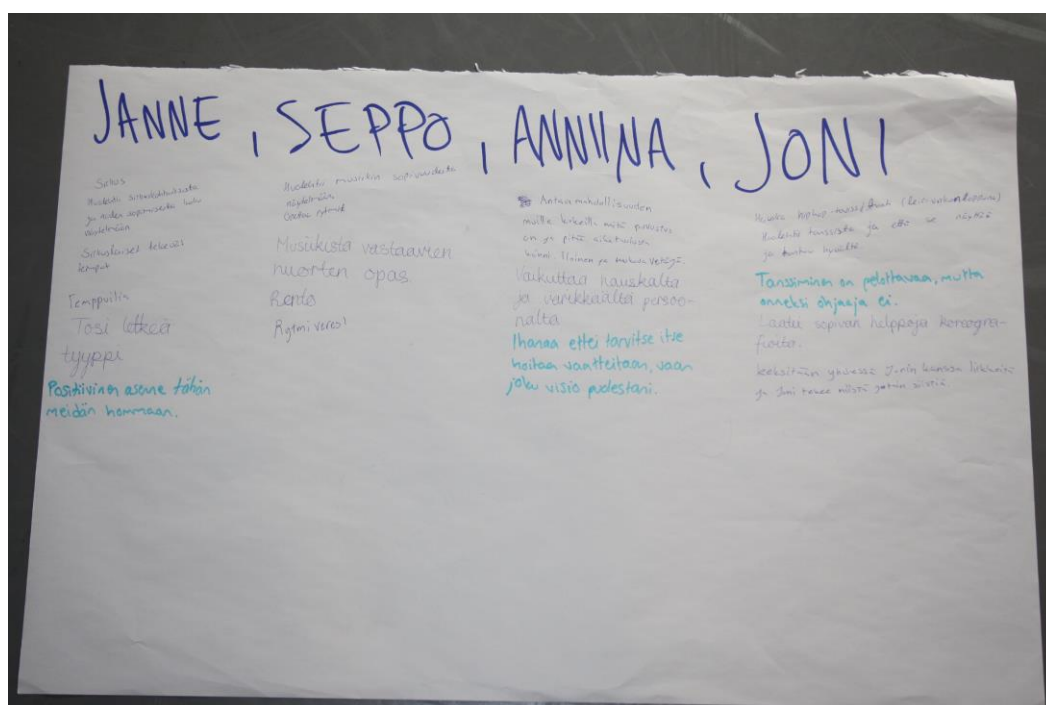
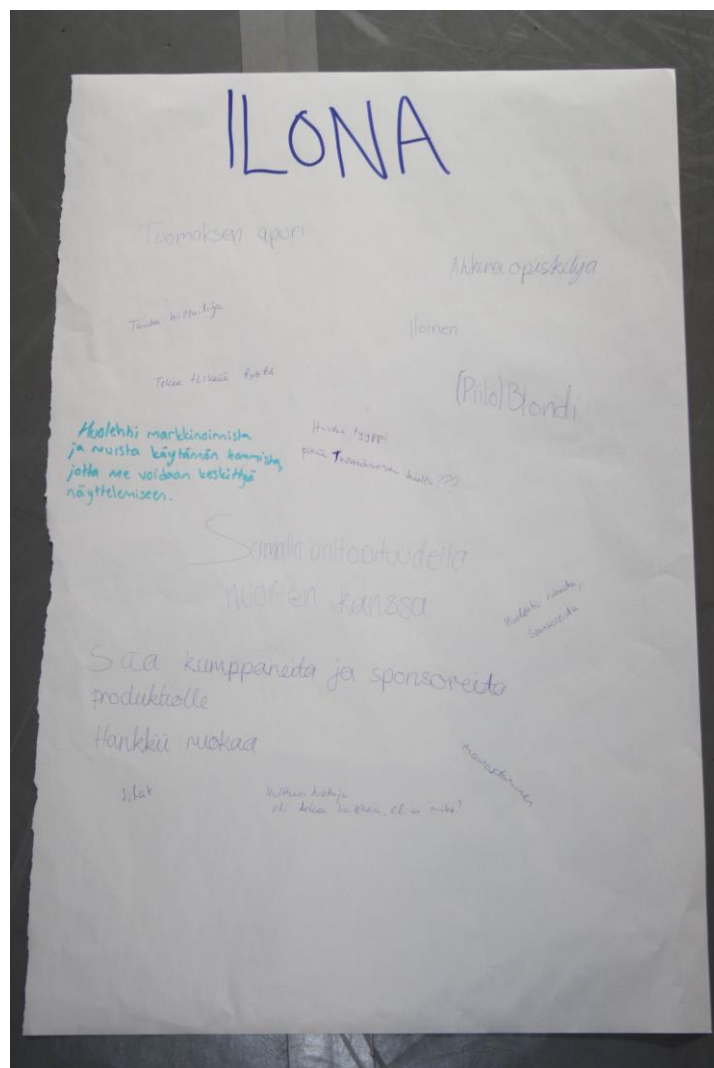
Mikä on haastavinta työssäsi? Tuntuuko, että erilaisten ryhmänohjaamistaitojen tai pedagogisten taitojen puutteesta on ollut haittaa työssäsi?

- Työssä kuin työssä on omat haasteensa. Meillä luonnollisesti alan työnäkymien yleinen epävarmuus ja se, ettei pienessä yhdistyksessä pystytä katsomaan kovin pitkälle tulevaisuuteen – vuosi kerrallaan on menty koko tämä nelitoistavuotinen historia. Pidemmän päälle se on aika stressaavaa ja yhdistyksen työntekijöiden jakaminen jatkuvassa epävarmuudessa huolettaa. Nuorisotyön kentällä varsinaisten nuorisonohjaajan tai pedagogin opintojen puute ei oikeastaan tässä nykyisessä toimenkuvassa haittaa – tosin ei niistä pedagogisista taidoista varmaan haittaakaan olisi. Mutta meidän toiminnassamme nuorten kanssa työskentelevät pääasiassa muut ohjaajat, jotka ovat joskus vertaisohjaajia, joskus ammattitaiteilijoita ja joskus nuorisotyön ammattilaisia. Omaan toimenkuvaan kuuluu tietysti myös jonkin verran nuorten kanssa toimimista ja siinä mennään sitten ihan perusvuorovaikutustaidoilla, oman persoonan kautta ja sillä kokemuksella ja tiedoilla, mitä nuorisotyöstä on tätä tehdessä karttunut. Ehkä alkuvuosina tuli tuskailtua enemmän sitä, ettei itsellä ollut nuorisotyöntekijän tieto-taitoa. Onneksi lähityöyhteisöstä on aina löytynyt nuorisotyön ammattilaisia, jotka ovat voineet auttaa vaikeimmissa tilanteissa.

Entä mikä on mukavinta työssäsi?

- Työssä mukavinta on luovuus ja mahdollisuus innostua aina uusista jutuista. Mukavaa on myös se, kun saa asioita yhdisteltyä järkevästi ja palaset loksatelemaan niin, että nuoret saavat palveluista parhaiten irti sitä mitä he kulloinkin elämäänsä kaipaavat.

Suorastaan elintärkeitä ovat myös innostuvat ja innostavat sekä taitavat työkaverit, niin lähityöyhteisössä kuin yhteistyökumppaneillakin. Esimerkiksi ilman työpariani minulla ei varmasti olisi koko työpaikkaa eikä Siperian vaikeimmista vaiheista olisi selvinnyt ilman kolleegaa. Olen tehnyt tätä työtä nyt viitisentoista vuotta ja säännöllisesti mietin vieläkin, että mikäköhän minusta oikein tulee isona. Vielä en ole sitä keksinyt, joten siihen asti haluan ajatella, että olen kulttuurituottajana omalla alallani.

MIKSI LÄHDIT MUKAAN PRODUKTIO NYT:in?

HALUATKO JATKOSSAKIN
OSALLISTUA TÄLLÄISEEN TOIMINTAAN?

Teatteri on luovuuksien myötä jatkuvasti ja nyt on tilaisuuksia osallistua jatkoon.
Lähtee: kuka osallistuu? ja (kuka) lähtee? kuka ei lähtee?

Halusin harrastaa teatteria ja jotain muuta tekemistä koulun
ohella.

Olin ennenkin Siperian nuorisoteatterissa ja halusin jatkaa
tällä. Haluaisin jatkossakin osallistua tällaiseen toiminta-
taan.

Minä olen innostunut teatterista ja haluan jatkaa teatteria.
Kukaan ei ole kiinnostunut teatterista, mutta haluan jatkaa.
Kukaan ei ole kiinnostunut teatterista, mutta haluan jatkaa.
Kukaan ei ole kiinnostunut teatterista, mutta haluan jatkaa.

Jatkaa...

Haluan harrastaa teatteria?

PRODUKTION

PLUSSAT:

Erilaisia ryhmiä

Pääsee kokemaan kaikkea
erilaista

Mukavien ihmisten on mukava
tutustua

Oman teatterikokemuksen syventäminen
muokkaa perustaa, helposti lähestyttävää
ohjajia sekä ryhmäläisiä.

Ilmaista

Osaavat ohjajat

Heidän ja ohjajien on suhteet suoraan
ilmaista ja mahdollisuus tehdä teatteria.

Ei ole ketään ikävää
tyyppiä ryhmässä

Improvisaatiotekniikat

Kukaan ei kukaan

Näytelmäryhmät ovat hyviä

Kukaan ei ole itselleen hyviä

MIINUKSET:

Kuuden ryhmien kanssa
ei olla paljon tekemisissä

Hyvä kohtailee ikäryhmiä vastaan, on
niin vanhus...

Tata ei oo Oulussa

Aika pieni ryhmä, mutta on mukava ja
ei ole paljon tekemisissä.
Pöytäkirjat ja muut asiat, jotka on
kukaan ei ole tekemässä.

Harvoin ei ole muuten joustavasti vastaan
nyt.

Talouden näkökulalta jotain raskasta erittäin

KULTTUURITUOTTAJA

Tapahtumien organisointi ja järjestäminen

Pääosa osallistujista ihmisiä ja lehtijää
kukaan ei ole ajan

Tuotteen valmistus

Tuotteen valmistus, kukaan ei ole tekemässä.

Työskentelee toimistossa

Jokainen henkilö, jolla voi työskennellä koki monissa eri ympäristöissä

Tekniikka, kukaan ei ole tekemässä.

Näin mikä?

? = kukaan

KULTTUURINEN NUORISOTYÖ

Nuorten kulttuuriharrastamisen alustusta

Nuorten ohjelmistosta

Nuorten ohjelmistosta, ohjelmistosta ja kukaan.

Työ nuorten kanssa

Pääsee loppukokoukseen

Antaa nuorille mahdollisuuden harrastaa ja pitää kukaan.

Antaa nuorille mahdollisuuksia tutustua erilaisiin harrastustoimintoihin ja
antaa nuorten osallisuutta kulttuuriharrastamiseen kukaan.

Kukaan ei ole tekemässä kukaan kukaan.

Järjestetään kulttuurilähtöisiä tapahtumia kukaan nuorille